Shri Chandrala Sahasranama Stotram with Marathi Meaning

श्रीचन्द्रलासहस्रनामस्तोत्रम् सार्थं मराठी

Document Information

Text title : Chandrala Sahasranama Stotram

File name : chandralAsahasranAmastotram.itx

Category : devii, sahasranAma, stotra

Location : doc_devii

Proofread by : Manish Gavkar

Description/comments : skAnde mahApurANe shrIshaktirahasye sahyAdrikhaNDe nadIvaibhavakANDe shrIsannati kShetramAhAtmye setuskandhe

Latest update : May 9, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 10, 2024

sanskritdocuments.org

श्रीचन्द्रलासहस्रनामस्तोत्रम् सार्थं मराठी

(द्वाविंशोऽध्यायः ।)
श्रीमार्कण्डेय उवाच-
भगवान् मणिमल्लारे मुनिर्नारायणः पुरा ।
यैर्नामभिः प्रतुष्टाव देवीं श्रीचन्द्रलाम्बिकाम् ॥ १॥

तानि मे शंस कृपया तदागमपुरस्सरम् ।
श्रीमार्तण्डभैरव उवाच-
धन्योऽसि त्वं महाभाग मुने कल्पान्तजीवन ॥ २॥

यन्मातुर्नाम साहस्रं शुश्रूषा भवतोऽजनि ।
कथयामि यथा पृष्टं श्रृणुष्वावहितोऽनघ ॥ ३॥

रहस्यमपि वक्तव्यं भक्त्या शुश्रूषवे यतः ।
एकदा सन्नतिक्षेत्रवासिनी जगदम्बिका ॥ ४॥

आस्थानीं मण्डयामास महासाम्राज्य देवता ।
उपासां चक्रिरे तत्र तां लोकत्रयवासिनः ॥ ५॥

ब्रह्मा विष्णु स्तथारुद्रो वाणी लक्ष्मीश्च पार्वती ।
दिव्याभक्ताः केऽपिसिद्धास्तदानीन्तांव्यजिज्ञपन् ॥ ६॥

अम्ब त्वां यष्टमिच्छामः पुष्पैः साहस्रसम्मितैः ।
तावन्ति तव नामानि दययोपादिशस्व नः ॥ ७॥

इति विज्ञापिता माता पार्श्वस्थां वीक्ष्य भारतीम् ।
वत्से विरचयाद्यत्वं नाम्नां दशशतीं मम ॥ ८॥

इत्याज्ञया जगद्धात्र्या ततो वाचामधीश्वरी ।
विरचय्य चकारादिमातृकाक्रमसुन्दरम् ॥ ९॥

साष्टनामसहस्रं तदश्रावयदथेश्वरीम् ।

ततस्तुष्टाजगन्माता सम्मान्यविधिसुन्दरीम् ॥ १०॥

सिद्धानां दापयामास नाम साहस्रमुत्तमम् ।
तदाप्रभृति लोकेषु विख्यातमभवन्मुने ॥ ११॥

मातुः प्रसादतो लब्धं मयाप्येतन्महामुने ।
अस्य नाम सहस्रस्य महिमा केन वर्ण्यते ॥ १२॥

विनातां श्रीचन्द्रलाम्बां तद्विभूतिं च भारतीम् ।
यस्मै कस्मैचन मुने न दातव्यमिदं त्वया ॥ १३॥

शान्ताय भक्तियुक्ताय देयं स्यात् त्वादृशाय वै ।
ऋषिरस्यगिरान्देवी छन्दोऽनुष्टुप् प्रकीर्तितम् ॥ १४॥

देवता श्रीचन्द्रलाम्बा च सर्वार्थे विनियोजनम् ।
ह्रां-ह्रीं इत्यादिभिः षड्भिर्न्यासद्वयमुदाहृतम् ॥ १५॥

ऐं देव्याः कलयाञ्चितं कचभरं मन्दास्मिताढ्यं मुखं
कूलोल्लङ्घि दयं हृदि स्तनतटं तुङ्गं नितम्बं ततम् ।
पादाब्जं मृदुलं सशोणवसनं सर्वाङगभूषाज्वलं
चापेष्वङ्कुश पाशमण्डितकरं ध्यायेज्जपाभं महः ॥ १६॥

श्रीचन्द्रलासहस्रनाम प्रारम्भः ।

ॐ चन्द्रला चन्द्रवदना चन्द्रमण्डल मध्यगा ।
चन्द्रार्कायितताटङ्का चन्द्रपीठनिवासिनी ॥ १७॥

चन्द्राननार्चितपदा चन्द्रशालाविहारभूः ।
चन्द्रचन्दनलिप्ताङ्गी चन्द्रविद्याधिदेवता ॥ १८॥

चन्द्रकान्ताजिरा चन्द्रहासखेटलसत्करा ।
चन्द्रकप्रियमार्तण्डस्तूयमानपदद्वया ॥ १९॥

चम्पकाशोकपुन्नाग लसत्सुरभिकुन्तला ।
चञ्चरीकीभवत्पञ्चब्रह्मावासपदद्वया ॥ २०॥

चञ्चलाचयसौभाग्यसमुन्मूलनदीधितिः ।
चन्दनागरुधूपो यत्सौरभ्यालीढदिक्तटा ॥ २१॥

चञ्चद्वीचीचयोत्तालकाकिनीसङ्गमाध्वगा ।

चण्डांशुकिरणोत्फुल्लपुण्डरीकनिभानना ॥ २२॥

चङ्क्रमक्रमनिर्धूतसौवर्गमदसिन्धुरा ।
चण्डिका चण्डिकेशार्च्या चण्ड-मुण्डनिषूदिनी ॥ २३॥

चञ्चूपुटाहृतस्तोत्रशारिकाशुकसंवृता ।
चण्डान्तकस्फुरन्मध्या चन्द्रिकाधवलस्मिता ॥ २४॥

छन्दसाहस्रराराजत् सरसीरुहवासिनी ।
छलादिदोषसंहर्त्री छत्रचामरशोभिता ॥ २५॥

छायाक्रान्तनभो भागा छायारमणबिम्बगा ।
छिद्रविद्रावणपरा छीकृताखिलदानवा ॥ २६॥

छुरिकाकृत्तदुष्टौघाछुरितालेपशोभिता ।
छेकानुप्राससुप्रीता छेदितारातिमण्डला ॥ २७॥

छोटिकामात्रनिर्धूतपापा छन्दोगसंस्तुता
जयकर्त्री जगद्धात्री जन्महन्त्री जरापहा ॥ २८॥

जपयज्ञैकसन्तुष्टा जनार्दनकुटुम्बिनी ।
जलजाक्षी जपाकान्तिर्जघनालम्बिमेखला ॥ २९॥

जातीकुसुमसम्प्रीता जातिकर्मविभेदिका ।
जामिताहरणोद्युक्ता जामदग्न्यपरिष्टुता ॥ ३०॥

जानाना जातरूपाढ्या जातयौवनविभ्रमा ।
जालन्ध्रपीठनिलया जानकीपतिवन्दिता ॥ ३१॥

जिष्णुर्जिनजनोपास्या जीविकाजीवनौषधीः ।
जुङ्गितघ्निर्जूर्तिहन्त्री जृम्भिताखिलमातृका ॥ ३२॥

जैत्री जैवातृकादित्यलोचना ज्योतिरुद्भवा ।
जन्तुमात्रकृतस्नेहा जम्भारातिकृतस्तुतिः ॥ ३३॥

जङ्घाविजिततूणीरा जङ्घाला जम्भलप्रभा
जम्बुद्वीपनिवासाढ्या जाम्बूनदविभूषिता ॥ ३४॥

झषकेतनसन्त्राणचतुरापाङ्गविभ्रमा ।
झर्झरीकृतसन्तापा झरीभूतकृपारसा ॥ ३५॥

झटितीष्टप्रदा झल्लीनादामोदितमानसा ।
झोटिङ्गनाशिनी झञ्झावातपीडानिवारिणी ॥ ३६॥

ज्ञप्तिरूपा ज्ञानमूर्तिर्ज्ञात्री ज्ञेयस्वरूपिणी ।
टकाररूपा टीकाकृट्टोपिकाक्रान्तमूर्धजा ॥ ३७॥

टङ्कायितपदाध्यानदारिताऽज्ञानपर्वता ।
ठकाररूपबिन्द्वन्तः स्थिता ठद्वयरूपिणी ॥ ३८॥

डमरुध्वनिसन्तुष्टा डहुस्तनमनोहरा ।
डाकिनीकृतसन्त्रासहरा डामरतन्त्रगा ॥ ३९॥

डिण्डीरपाण्डुरा डिम्भीभवद्ब्रह्महरीश्वरी ।
डिण्डिमध्वनिसम्प्रीताढक्कानादविनोदिनी ॥ ४०॥

दुण्ढिराजस्तुतपदा ढौ कितशेषवाञ्छिता ।
णणाणिणीणुणूणेणैणोणौणंणःस्वरूपिणी ॥ ४१॥

तरुणी तरुणादित्य किरणारुणविग्रहा ।
तपनीयाम्बरा तत्त्वविद्यादात्री तमोपहा ॥ ४२॥

तनुमध्या तपोगम्या तडिद्रूपा तलोदरी ।
तत्त्वपञ्चकसम्भाव्या तन्वीतत्तत्फलप्रदा ॥ ४३॥

ताटङ्करत्ननिकर धगद्धगिति दिक्तटा ।
तालाकारस्तनभरा तारकारातिमातृका ॥ ४४॥

तारपञ्चक संवेद्या तापत्रय निवारिणी ।
ताराकारनखश्रेणी हृद्या तामरसप्रभा ॥ ४५॥

ताम्यन्मध्यतटा ताम्राधरपाणिपदोज्ज्वला ।
तिलका लङ्कृतमुखी तिलप्रसवनासिका ॥ ४६॥

तीक्ष्णमाया तीर्थरूपा तीव्र भक्तफलप्रदा ।
तुरीया तुष्टहृदया तुहिनाचल बालिका ॥ ४७॥

तुलसी पूजित पदा तुलजाम्बा तुलोज्झिता
तुरगारोहणप्रीता तुहिनाधिक शीतला ॥ ४८॥

तुमुलाजिध्वस्तदैत्या तुलाकोटिमनोहरा ।
तूलीभूतभवोच्चण्डझञ्झानिलपदस्मृतिः ॥ ४९॥

तृणीकृताऽसुरा तृप्तिदात्री च तृचदेवता ।
तोजोमण्डलमध्यस्था तैत्तिरीयश्रुतिप्रिया ॥ ५० ॥

तोषिताऽशेषभुवना तोरणोद्भासिमन्दिरा ।
तौर्यत्रिकादिमुदिता तन्त्रीवादनतत्परा ॥ ५१ ॥

स्थलीकृताजलाभोगा स्थगितारातिमण्डला ।
स्थानेशपीठनिलया स्थावरीकृतजङ्गमा ॥ ५२ ॥

स्थितिसर्जनसंहारकर्त्री स्थूल-तरस्विनी ।
स्थेमवत्तडिदाकारा स्थौल्याणुत्वोभयाश्रया ॥ ५३ ॥

दलदम्बुजसङ्काशा दत्तानतजनाभया ।
दहराकाशमध्यस्था दयारसतरङ्गिणी ॥ ५४ ॥

दमादिगुणपाथोधि दग्धपापाटवीचया ।
दारिताप्रणमद्भीतिर्दासी भूतसुराङ्गना ॥ ५५ ॥

दारिद्र्यतूलाग्निशिखा दाशार्ह परिसेविता ।
दिव्यतेजोमयी दिष्टमार्जनी दिनकृन्नुता ॥ ५६ ॥

दीक्षिता दीनसन्त्राण निपुणा दीर्घलोचना ।
दुराराध्या दुराधर्षा दुष्टग्रहविनाशिनी ॥ ५७ ॥

दुःखहन्त्री दुराचारवारिणी दुरतिक्रमा ।
दुर्लभा दुर्जया दुर्गा दुर्लङ्घ्य निजशासना ॥ ५८ ॥

दूर्वादलश्यामलाङ्गी दूरीकृतजगद्भया ।
दृप्तराक्षससंहर्त्री दृग् दृश्यपरिचायिनी ॥ ५९ ॥

देवता देशिकाकारा देशकालविधानवित् ।
देदीप्यमानवसना देयमोक्षमहाफला ॥ ६० ॥

दैत्यदर्पप्रशमनी दैवज्ञजनवन्दिता ।
दैन्योन्मूलनतत्त्वज्ञा दैनन्दिनविधानवित् ॥ ६१ ॥

दोषविप्लोषणपरा दोर्लताश्लिष्ट वल्लभा ।
दौरात्म्यारण्यदावाग्नि दौर्भाग्यध्वान्तभानुरुक् ॥

दन्दशूकभयच्छेत्रीदण्डिताशेषदुर्जना ।

धर्मप्रदा धनुर्विद्या धर्मिष्ठा धर्मसेविता ॥ ६३॥

धराधरेन्द्रतनया धनपालसमर्चिता ।
धातृवन्द्या धाममयी धाराधरकचोच्चया ॥ ६४॥

धिक्कृताशेषपाषण्डा धिषणाधिषणार्चिता ।
धीरमण्डलसम्भाव्या धीमयी धीप्रचोदिका ॥ ६५॥

धूतपातकसङ्घाता धुरन्धरजनाधिपा ।
धूपसौरभ्यवद्देहा धूमकेतूत्यदोषहृत् ॥ ६६॥

धृतलोकत्रयी धृष्टा धेनुदानप्रतोषिता ।
धैर्यसम्पादनपरा धोरणी धौम्यवन्दिता ॥ ६७॥

धौतपापातीरनिष्ठा धमिल्लक्षिप्तचम्पका ।
नमस्कारपरिप्रीता नलिनायतलोचना ॥ ६८॥

नखज्योत्स्नापराभूतनक्षत्रा नगकन्यका ।
नवरत्नविभूषाढ्या नवग्रहनिषेविता ॥ ६९॥

नारायणाश्रमगता नारायणनमस्कृता ।
नारायणी नादमयी नामपारायणोत्सुका ॥ ७०॥

नारायणऋषीन्नी नमस्कार केलेली ।
नारदादिमुनिध्येया नालीकासनवल्लभा ।
नारीशिखामणिर्नागवेलाम्बापरविग्रहा ॥ ७१॥

नित्या नितान्तमधुरा निर्मला निरुपद्रवा ।
निरान्तका निर्विकारा निगमान्तपरिष्टिता ॥ ७२॥

निस्तुला निरवद्याङ्गी निरपाया निरीश्वरी ।
निर्मर्यादद्याराशिर्निरयोत्तारणक्षमा ॥ ७३॥

नीलालका नीपवनीविहारा नीतिवर्धनी ।
नीहारभूमिभृत्कन्या नीलकण्ठवचः प्रिया ॥ ७४॥

नुतिप्रिया नुतभया नूपुरध्वनिमञ्जुला ।
नूतनाम्भोदरुचिरा नृपालत्वप्रदायिनी ॥ ७५॥

नृत्यच्छिवेच्छाकुतुका नृसिंहक्षेत्रदेवता ।
नेत्री नेपालपीठेशी नेत्री भूतमहस्त्रया ॥ ७६॥

नैकस्वरूपा नैर्घृण्यवैषम्याभ्यां विवर्जिता ।
नोदिताशेषदुरता नौकोत्तीर्णभवाब्धिका ॥ ७७॥

नन्दा नन्दात्मजध्याता नन्दि विद्याधिदेवता ।
नन्दनोद्यानवसतिः पद्मा पद्मासनस्थिता ॥ ७८॥

परञ्ज्योतिः परम्ब्रह्म पराशक्तिः परात्परा ।
पदद्वयात्मा परिखीभूतपीयूषवारिधिः ॥ ७९॥

पद्यगद्यमयीवाणी पशुपाशविमोचिनी ।
पालिताशेषसुजना पार्वती पाटलाकृतिः ॥ ८०॥

पाणिपादाम्बुजद्वन्द्वद्विरुपात्तशिलीमुखा ।
पारावारसुतापाशहारिणी पाशधारिणी ॥ ८१॥

पापाटवीदवज्वाला पातिव्रत्यप्रवर्तिका ।
पार्श्वस्थितरमावाणी धृतचामरवीजिता ॥ ८२॥

पायसान्नैकरसिका पाठीनायतलोचना ।
पिकालापा पितृस्तुत्या पिचण्डिलयशः प्रदा ॥ ८३॥

पिशिताशकुलच्छेत्री पिशाचग्रहवारिणी ।
पिपीलिकादिब्रह्मान्तजगत्त्राणपरायणा ॥ ८४॥

पीनस्तनी पीतपटी पीडिताहितमण्डला ।
पीठीभवद् गुरुपद क्षेत्रा पीतसुधारसा ॥ ८५॥

पीयूषवर्षिवाग्गुम्फा पुरारिपुरदेवता ।
पुलोमजार्चितपदा पुरुहूतपरिष्टुता ॥ ८६॥

पुष्पवन्तिततटङ्का पुष्पायितशिलीमुखा
पुरुषोत्तमसम्भाव्या पुरुषार्थप्रदायिनी ॥ ८७॥

पुन्नागकुम्भवक्षोजा पुन्नागकुसुमप्रिया ।
पूर्तादिसुकृतप्राप्या पूरिताशेषवाञ्छिता ॥ ८८॥

पूज्या पूषसमच्छाया पूर्वदेवमदापहा ।
पूतनारीडिता पूता पूतनादिग्रहापहा ॥ ८९॥

पृथ्वी पृथिव्यधिष्ठात्री पृतनाजयशालिनी ।

पृष्टेष्ट कुशलालापा पृषतीदीर्घलोचना ॥ ९०॥

पेशला पैलविनुता पैठीनसिवरप्रदा ।
पोतोत्तीर्ण भवाब्धिस्था पोषिताशेषदैवता ॥ ९१॥

पौरजानपदार्च्याङ्घ्रिः पौर्णमासीन्दुभाविता ।
पम्पातीरकृतावासा पण्डितान्तर्विहारिणी ॥ ९२॥

पञ्चाननसमारूढा पञ्चाननकुटुम्बिनी ।
पञ्चबाणप्रसूः पञ्च प्रणवाढ्यं पदद्वयम् ॥ ९३॥

फलदात्री फणिवरस्तुत्या फणिदलप्रिया ।
फालायुधनुता स्फारमहिमा फाणितप्रिया ॥ ९४॥

स्थिरानन्दा स्फीतकीर्तिः स्फूरिता खिलवाङ्मया ।
फुल्लाम्बुजलसद्धस्ता फूत्कुर्वत्फणिसंवृता ॥ ९५॥

फेनशुभ्राम्बरधरा फेत्कारीतन्त्रविश्रुता ।
फञ्जिकाशाकसन्तुष्टा फाण्टत्रैलोक्यनिर्मिता ॥ ९६॥

बद्धगोधाङ्गुलित्राणा बर्हिबर्हावतंसिनी ।
बलवाटीस्थितैलाम्बापरिष्टुतपदद्वया ॥ ९७॥

बलोन्नद्धा बलिप्रीता बलदेवानुजार्चिता ।
बालाब्राह्मीपद क्षेत्रदेवता बाधितासुरा ॥ ९८॥

बाणबाणासनकरा बाणलिङ्गार्चनप्रिया ।
बिन्दुतर्पणसन्तुष्टा बीजपञ्चकबोधिता ॥ ९९॥

बीजपूरसमच्छाया बुद्धिरूपा बुधस्तुता ।
वृन्दारकेड्या बृहती वृन्दावनविहारिणी ॥ १००॥

बेरपूजनसुप्रीता बैजनाथस्वरूपिणी ।
बोधानन्दात्मकतनुर्बौद्धदर्शनदेशिका ॥ १०१॥

बन्धहन्त्री बन्धुरूपा बन्धूककुसुमप्रभा ।
बम्भाराश्रितपादाब्जयुगला बन्धुरालका ॥ १०२॥

भवरोगहरा भव्यरूपा भक्तेष्टकामधुक् ।
भक्तिगम्या भगवती भग्नाहितमनोरथा ॥ १०३॥

भानुकोटिप्रतीकाशा भावाभावविवर्जिता ।
भास्वती भारती भामाभार्गवी भार्गवानता ॥ १०४॥

भिक्षुध्येयावि(भि)दुरदा भिन्नमर्यादुर्दुर्गमा ।
भीमा भीतिहरा भीमरथीतीरनिवासिनी ॥ १०५॥

भुक्तिमुक्त्यैकवसतिर्भुवनत्रयपोषिका ।
भुजाकलितनानास्त्रा भुग्नभ्रूलतिकोज्ज्वला ॥ १०६॥

भूमरूपा भूतिदात्री भूतधात्री भरापहा ।
भृतभक्ता भृत्यजनाह्लादिनी भूतिदायिनी ॥ १०७॥

भेदाभेदविनिश्चयी भेरीपणवतोषिता ।
भैरवी भैरवाराध्या भैषज्यादिविधायिनी ॥ १०८॥

भोगमोक्षैकवसतिर्भोगिराजपरिष्टुता ।
भौमादिग्रहपीडाहृत् भौममण्डलपूजिता ॥ १०९॥

भण्टाकशाकरसिका भण्डासुरनिषूदिनी ।
माहेश्वरी महालक्ष्मी महालक्षणलक्षिता ॥ ११०॥

मनोहरा मनोगम्या महिमा महिताश्रिता ।
मदाघूर्णितरक्ताक्षी मत्तमातङ्गगामिनी ॥ १११॥

मधुप्रिया मरकतश्यामा मणिविभूषिता ।
मणिचूडाद्रिशृङ्गस्था मल्लारिस्तुतपादुका ॥ ११२॥

मणिपूरान्तरुदिता मल्लिकार्जुनहृद्गता ।
मधुपाक्रान्तपादाब्जा महालावण्यशेवधी ॥ ११३॥

महालक्ष्मी-पदक्षेत्रवासिनी मदनाशिनी ।
मनोन्मनी महामाया महायागक्रमार्जिता ॥ ११४॥

महारात्रिः समाख्याता महिषीराजपूजिता ।
महाग्रहहरा सौम्या मर्दिनीमहिषासुरा ॥ ११५॥

मार्तण्ड भैरवाराध्या मार्तण्डशतकान्तिभृत् ।
मार्कण्डेयाश्रित क्षेत्र मानिनी मारजीविका ॥ ११६॥

मारीदोषप्रशमनी माता मानसवासिनी ।
माकन्दवनमध्यस्था मालतीमालिकाप्रिया ॥ ११७॥

मासवर्षयुगार्णात्मा माधवी माधवप्रिया ।
मिथ्याजगदधिष्ठात्री मिथ्यावाक्यविवर्जिता ॥ ११८॥

मीनकेतनसंसेव्या मीनायतविलोचना ।
मीनादिराशिनिलया मीलनावनसृष्टिकृत् ॥ ११९॥

मुद्रिणीशक्तिविनुता मुग्धेन्दुकलिकाञ्चिता ।
मुख्यशक्तिर्मुनिध्येया मुमुक्षुजनसेविता ॥ १२०॥

मुदिता मुरजाभिज्ञा मुनिमानसहंसिका ।
मूलमन्त्रमयीमूर्तिर्मतिमूर्छितदानवा ॥ १२१॥

मूकवाग्दाननिरता मूढाज्ञाननिवर्तिका ।
मृतसञ्जीवनीविद्या मृत्युञ्जयकुटुम्बिनी ॥ १२२॥

मृष्टभोक्त्री मृदङ्गेष्टा मृजातुष्टा मृदुस्वरा ।
मेरुचक्रशिरोवासा मेध्या मेधाविधायिनी ॥ १२३॥

मेनकानाट्यरसिका मेघश्यामकचोच्चया ।
मैत्र्यादिवासनालभ्यामैनाकाचलसोदरी ॥ १२४॥

मैलारतन्त्रविख्याता मैरेयमदमन्थरा ।
मोक्षप्रदा मोहहन्त्री मोहिनी मोदकप्रिया ॥ १२५॥

मौनिमण्डलनिर्ध्येया मौहूर्तिकगणेडिता ।
मञ्जुमञ्जीरसुभगा मन्दारस्रगलङ्कृता ॥ १२६॥

मन्दराचलगा मन्दगमनामङ्गलाकृतिः ।
मन्त्रकूटाद्रिशिखरे वसद् रामवरप्रदा ॥ १२७॥

मन्दाकिन्यघसंहर्त्री मन्त्रिणीन्यस्तराज्यधूः
मन्त्रपञ्चकसंराजद् रक्तशुक्लपदद्वया ॥ १२८॥

यतिशैलकृतावासा यमपाशविनाशिनी ।
यज्ञरूपा यज्ञपूज्या यजमानस्वरूपिणी ॥ १२९॥

यातुधानप्रशमनी यातना यातनक्षमा ।
यावकारुणपादाब्जा युवतिव्रजनायिका ॥ १३०॥

युक्तायुक्तविचारज्ञा युगानन्त्यैकसाक्षिणी ।

युद्धध्वस्ताखिलारातिर्युग्मेतरविलोचना ॥ १३१॥

यूपैकादशनीतुष्टा यूथाधिपतिमध्यगा ।
योधृसाहस्रदमनी योध्री योषिन्मतल्लिका ॥ १३२॥

योगिध्येया यौवनाढ्या यन्त्रराजान्तरर्चिता ।
रमणीया रमावन्द्या रजताचलवासिनी ॥ १३३॥

रक्षाकरी रत्नभूषा रजनीचरमर्दिनी ।
रघुनाथार्चिता रस्या रहोयागक्रमप्रिया ॥ १३४॥

रचिताशेषभुवना रक्तशुक्लपदद्वया ।
रथन्तरस्तुतारामा राकारमणभासुरा ॥ १३५॥

रक्ताम्बरधरा देवी रक्ताङ्गी रक्तवाससा ।
रक्तबीजवधामात्रा रक्षोगणविदारिणि ॥ १३५॥

राशीभूतदया रात्रिपूज्या राज्यप्रदायिनी ।
राजराजेश्वरी राज्ञी राधा - रमणसन्नुता ॥ १३६॥

राजीवलोचना रामोपासिता रागतत्त्ववित् ।
रिपुहन्त्री रिक्तभया रिरंसुरीतिशोधिनी ॥ १३७॥

रुचिराङ्गी रुद्रपूज्या रुद्राक्षाभरणाञ्चिता ।
रुजापहा रुद्धमोहा रूपयौवनशालिनी ॥ १३८॥

रूढिप्रदा रूढमूला रुक्षमानसदुर्गमा ।
रेवतीपतिसंसेव्या रेवत्यृगक्षराधिपा ॥ १३९॥

रेखायितजगद्रेवा रैप्रदा रैवताद्रिगा ।
रोमालीजितधूमाली रोचनाकुङ्कुमाञ्चिता ॥ १४०॥

रोगपर्वतदम्भोली रोषावेशविवर्जिता
रौद्री रौरवसामेड्या रौरवादिभयापहा ॥ १४१॥

रन्ध्रद्वयत्रयाकारा पञ्चमन्त्रकतत्पदा ।
रम्भास्तम्भसमानोरूरङ्गवल्ल्याङ्कितालया ॥ १४२॥

रञ्जिताशेषभुवना रङ्गक्षेत्राधिदेवता ।
ललिता लक्षणागम्यालयस्थित्युद्भवेश्वरी ॥ १४३॥

लज्जाबीजसमाराध्या लक्ष्मीर्लक्ष्मणपूजिता ।
लास्यदर्शनसन्तुष्टा लाभालाभविवर्जिता ॥ १४४॥

लावण्यवारिधिर्लाक्षारुणाललितसज्जना ।
लामज्जकानिसुरभिर्लिपिकरविचक्षणा ॥ १४५॥

लिक्षायितमहादैत्या लिप्तान्यालिकुचस्तनी ।
लीलाविनोदिनीलीनाकारा लीढसुधारसा ॥ १४६॥

लुब्धानवाप्यालुलितालकालुप्तभवाम्बुधिः ।
लूतातन्तुनिभालूनदोषालूलुरवप्रिया ॥ १४७॥

लेशी भवज्जगज्जाला लेखावन्द्य पदाम्बुजा ।
लोपामुद्रार्चिता लोभदूरालोकचयप्रसूः ॥ १४८॥

लोलालका लौल्यहन्त्री लौकिकाचारपालिका ।
लङ्घेतराज्ञा लङ्काधिवासा लम्बोदरप्रसूः ॥ १४९॥

वरदा वनिताचूडामणिर्वल्लीपतिप्रसूः ।
वतंसितेन्दुकलिका वर्धमानदयारसा ॥ १५०॥

वरारोहा वदान्येष्टा वशिनी वज्रदायिनी ।
वक्षोजविनमन्मध्यावरेण्यावक्रकुन्तला ॥ १५१॥

वल्लभा वामनयना वारुणीमदविह्वला ।
वामस्तनन्यस्तवीणावाराहीसेविताऽररा ॥ १५२॥

वालीसमुल्लसत्कर्णा वामाचारप्रवर्तिका ।
वासुदेवी वामदेवीवात्सल्यैकनिवासभूः ॥ १५३॥

वाक्कामशक्तिमायाश्रीबीजभृङ्गपदाम्बुजा ।
वाजपेयादियज्ञेज्या वाजिकुञ्जरदायिनी ॥ १५४॥

विधिज्ञा विधिसंवेद्या विध्यण्डशतनायिका ।
विरजा विश्वजननी विश्वामित्रमुनिस्तुता ॥ १५५॥

विन्ध्यश्रृङ्गकृतावासा विष्णुमाया विषापहा ।
वीरपुत्रा वीर भार्या वीरा वीक्षैकसृष्टभूः ॥ १५६॥

वीतिहोत्रानुतपदा वीतरागनिषेविता ।
वृत्रहत्याघशमनी वृकासुरविनाशिनी ॥ १५७॥

वृजिनघ्नी वृत्तिवेद्या वृत्तकृद्वृत्तिवर्जिता
वेलातिगदया वेदवेद्या वेधो विलासिनी ॥ १५८॥

वैद्यावैश्वानरमुखी वैष्णवीपददेवता ।
वैमानिकगणस्त्युत्या वैतानविधितोषिता ॥ १५९॥

वौषट् स्वाहा स्वधारूपा वन्दारुजनवत्सला ।
शरदिन्दुसहस्राभा शकलीकृतपातका ॥ १६०॥

शमिताशेषपाखण्डा शतक्रतुपदप्रदा ।
शफराक्षी शशिमुखी शबरी शच्यभिष्टुता ॥ १६१॥

शारदा शाश्वतैश्वर्या शाम्भवीपदवासिनी ।
शातोदरी शास्त्रमयी शान्ता शाकम्भरी शिवा ॥ १६२॥

शिलीमुखलसत्पादा शिलीमुखलसत्करा ।
शिरीषसुकुमाराङ्गी शिलादस्तुतितोषिता ॥ १६३॥

शिथिलीकृतनिर्बन्धा शिखरीन्द्रतनूभवा ।
शिखण्डिमण्डलाक्रान्ता शीतांशुकृतशेखरा ॥ १६४॥

शीर्णपर्णाशनतपाशुचिशुद्धाशुकप्रिया ।
शुभकृच्छूरलोकेड्याशूलिनीशूलरोगहृत् ॥ १६५॥

शृङ्गाररससम्पूर्णा शृङ्खलामोचनक्षमा ।
शेवधिः शेषिणी शेषभाविता शैवसत्कृता ॥ १६६॥

शैलूषतोषिणी शैलकन्या शोकविनाशिनी ।
शोण-श्वेतपदद्वन्द्वा शोभाढ्या शोभनाकृतिः ॥ १६७॥

शौर्यप्रदा शौनकादिस्तुता शङ्करवल्लभा ।
षड्गुणैश्वर्यसम्पन्ना षडाधारोपरिस्थिता ॥ १६८॥

षद्वदस्तम्भिताऽनेकसेतु क्षोणीशसैनिका ।
षाण्मातुरप्रसूःषोढान्यासवित्षोडशीमनुः ॥ १६९॥

षण्डीकृतमहाशूरा षण्डमध्यविहारिणी ।
सत्यज्ञानानन्दरूपा सदाशिवपतिव्रता ॥ १७०॥

सतीसमयतत्वज्ञासमानाधिकवर्जिता ।

सालग्रामग्रहासारस्वतदासाक्षितवर्जिता ॥ १७१ ॥

सितशोणपदासिद्धा सिता मधुरभाषिणी ।
सुखदा सुलभासुभ्रू सुरपूज्या सुधासृतिः ॥ १७२ ॥

सूतानेकजगत्सूर्या वन्द्या सूदितदुर्मदा ।
सूक्ष्मसृष्टिकरीसेतुः सेतुराजनिषूदिनी ॥ १७३ ॥

सैरन्ध्रीजनसंसेव्या सौम्या सौभाग्यदायिनी ।
संसारदुःखसंहर्त्री सन्नति क्षेत्रवासिनी ॥ १७४ ॥

हनुगुण्ठपुरावासा हरिद्रालेपलालसा ।
हसमुखी हयग्रीवसेव्या हर्यक्षवासिनी ॥ १७५ ॥

हाराहारिकुचाभोगा हार्दसन्तमसापहा ।
हिरण्यगर्भजननी हितकंर्त्री हिमाद्रिजा ॥ १७६ ॥

हीराभाहुतभुग्वक्रा हूहूहाहादिगीतगीः ।
हृदयङ्गमचारित्रा हृष्टा हेरम्बमातृका ॥ १७७ ॥

हय्यङ्गवीनहृदया होत्री होत्रादिमन्त्रगा ।
हंसमन्त्रार्थतत्त्वज्ञा ळकाराख्यकलास्वरा ॥ १७८ ॥

क्षणक्षपितपापौघा क्षाम- क्षोभविनाशिनी ।
क्षिप्रप्रसादकरिणी क्षीरसागरकन्यका ॥ १७९ ॥

क्षुमापुष्पप्रतीकाशा क्षुधातृष्णानिवारिणी ।
क्षेमङ्करी क्षेत्रपालपूज्या क्षेत्रज्ञरूपिणी ॥ १८० ॥

क्षोणीरूपा क्षोदकर्त्री क्षौद्रतर्पणतर्पिता ।
क्षौमाम्बरपरीधाना क्षन्तव्याश्रितमन्तुका ॥ १८१ ॥

(ओं कारवसुधाकारा ओङ्कार बिन्दुसंयुता ।
अर्धबिन्दुधराधारत्रयत्रिपुरसुन्दरी ॥)
अर्थप्रदारविन्दस्त्रगद्रिनायककन्यका ।
अष्टोत्तरशताचिन्त्या तीर्थमालातटस्थिता ॥ १८२ ॥

अनन्ततीर्थमन्त्रौघ रश्मिघट्टितकुट्टिमा ।
अनर्घ्यरत्नखचितस्फुरन्मकरकुण्डला ॥ १८३ ॥

असुरस्तोमविध्वंसि न्यर्दितानन्तदुर्गतिः ।

आदित्यमण्डलोद्भासिन्याबद्धमणिमेखला ॥ १८४॥

आताम्रपाणिरालीढ हालाहलशिवङ्करी ।
आश्रितत्राणसंरम्भिण्याशाधिकफलप्रदा ॥ १८५॥

आशापाशच्छेदकारीण्याशाधिपतिसेविता ।
आगच्छटाचलपविरादिमध्यान्तवर्जिता ॥ १८६॥

आखेटककृतप्रीतिरालिकेलीविनोदिनी ।
इष्टापूर्तिभवत्तृप्तिरिष्टपालनतत्परा ॥ १८७॥

इच्छाशक्तिरहामुत्रप्रदात्रीज्यापरायणा ।
इन्द्रादिसुरसेव्याङ्घ्रिरिन्दिरेन्दुकलाधरा ॥ १८८॥

ईशानादिपरब्रह्म पञ्चकाङ्कपदद्वया ।
ईक्षणोत्पादितानेकब्रह्माण्डावलिरीश्वरी ॥ १८९॥

ईडितेप्सितकल्पद्रुरीतिबाधाविनाशिनी ।
ईश्वरोत्सङ्गविहतिरीश्वरप्राणवल्लभा ॥ १९०॥

ईषत्स्मिताननेशित्वाद्यष्टसिद्धिविधायिनी ।
ईदृत्त्वविधुरेकारप्रस्फुरद्बीजपङ्कजा ॥ १९१॥

उमोपनिषदुद्यानविहरन्मत्तकोकिला ।
उदाराकृतिरुद्दामदया सिन्धुरुरुक्रमा ॥ १९२॥

उपमारहितोच्चण्डहेतिरुत्सववासभूः ।
उच्चस्तनभरोत्पत्तिरहितोक्षरथप्रिया ॥ १९३॥

ऊरीकृतमुनिस्वान्तस्थितिरूर्ध्वगतिप्रदा ।
ऊहापोहविधात्र्यूरुजितरम्भोर्जिताकृतिः ॥ १९४॥

ऋग्यजुःसामसम्भूतिःऋणत्रयविमोचिका ।
ऋक्षादिभयविध्वंसिन्यृक्षराजनिभानना ॥ १९५॥

ऋतम्भरर्त्विगीड्यार्वी ऋलृकारस्वरूपिणी ।
एधमानदयाराशीरेणीतरल लोचना ॥ १९६॥

एनःसङ्घातताामिस्त्रं रविरेकान्तपूजिता ।
एकातपत्रसाम्राज्यदायिन्यैरावतस्थिता ॥ १९७॥

ऐङ्कारामृतपाथोधिरैरम्मदसरः प्रिया ।
ऐक्यतत्त्वप्रदैश्वर्या निधिरैन्द्रपदप्रिया ॥ १९८॥

ओषधीशकलाधारिण्योघत्रयनिषेविता ।
ओड्याणीपीठगोङ्कारवेदितौजोयशोवती ॥ १९९॥

औदार्यनिधिरोत्पन्नदायिन्यम्भोजलोचना ।
अम्बिकाम्बुदसङ्काश कचाम्बरचरस्तुता ॥ २००॥

अञ्जनश्यामलाक्ष्यंहोहारिण्यङ्कुरितस्मिता ।
अन्तिकप्रवहद्भीमरथ्यम्बुशिशिराङ्गणाः ॥ २०१॥

अङ्कापेतसुधाधाम शङ्काकरमुखोज्ज्वला ।
अङ्गीभूतमयूरारिरःकारः कस्वरूपिणी ॥ २०२॥

कमलाकल्मषच्छेत्रीकनकाचलवासिनी ।
कलिदोषहराकल्पाकलिताखिलविष्टपा ॥ २०३॥

कटाक्षतिर्यक्करुणा कल्पान्ता युतसाक्षिणी ।
कर्पूररेणुशिशिराकविवाक् कमलालया ॥ २०४॥

कल्याणीकमनीयाङ्गी कदम्बवनवासिनी ।
कटाक्षकिङ्करीभूतकमलाकोटिसेविता ॥ २०५॥

कामप्रदा कामकला कामरूपनिवासिनी ।
काकिनीतीररसिका कामितार्थफलप्रदा ॥ २०६॥

कात्यायनी कालहन्त्री काली काव्यस्तुतिप्रिया ।
कामेश्वरीकादिविद्याकाव्यालापविनोदिनी ॥ २०७॥

किलकिञ्चितसौभाग्यकिञ्जल्कितमनोभवा ।
किरीटरत्ननिर्यातातिर्यक्कान्तिपरम्परा ॥ २०८॥

किरत्सुधा किसलयाधरा किर्मारितालया ।
कीनाशभयहृत्कीर्तिवारिधिःकीलिताहिता ॥ २०९॥

कीटादिब्रह्मपर्यन्तं जननी कुलपालिका ।
कुरङ्गनयना कुक्षिक्षिप्तब्रह्माण्डसन्ततिः ॥ २१०॥

कुरविन्दमणिश्रेणीदीप्तिजित्वरदेहभा ।
कूटत्रया कूर्मपृष्ठा जिष्णुप्रपदशालिनी ॥ २११॥

कूलङ्कषकुचाभोगा कृपारसमहानदी
कृष्णाभीमरथीसङ्ग वनरामविहारिणी ॥ २१२॥

कृतत्रेतादिनिर्मात्री क्लृप्तानेकमहोत्सवा ।
केतकीगर्भगौराङ्गीकेलीहल्लीसकप्रिया ॥ २१३॥

केतनीकृतजिष्णूरःस्थली केकाविनोदिनी ।
कैरविण्यब्जिनीकोशविकाशी क्षणकुण्डला ॥ २१४॥

कैलासशैलनिलयाकोटिसूर्यनिभाकृतिः ।
कोमलावयवा कौलप्रियाकौस्तुभभूषिता ॥ २१५॥

कौसुम्भवसना कम्बुकण्ठी कङ्कणमण्डिता ।
खलदूरा खातपापा खिलीकृतनमद्भया ॥ २१६॥

खुरलीकृतविश्रामा खेटपीडानिवारिणी ।
खण्डिताखिलपाखण्डाखञ्जरीटायते क्षणा ॥ २१७॥

गणेशजननी गर्भवासच्छेत्री गदाग्रजा ।
गानप्रिया गिरिसुता गीर्वाणगणसुन्नता ॥ २१८॥

गुरुद्वीपवसद्दत्तात्रेयाराधितपादुका ।
गुप्तपूजा गूढगुल्फागृहाश्रमनिषेविता ॥ २१९॥

गेयचक्रादिरथगा गैरिकाद्रिनिभालया ।
गोविन्दवन्दिता गौरीगङ्गाघनपयोधरा ॥ २२०॥

घानपूर्निवसद्दत्तात्रेयोपासितविग्रहा ।
घुमघुमितदिग्भागा घूकीकृतपशुव्रजा ॥ २२१॥

घोरसन्तापशमनी घोटकारोहणोत्सुका ।
घण्टिकानादिकाञ्चीकाङ्ङाङङ्यादिरूपिणी ॥ २२२॥

चरणाब्जलसत्पञ्चायतनब्रह्मषद्पदा ।
चराचरजगन्नाथ चक्रराजनिकेतना ॥ २२३॥

चटुलाचपलापाङ्गा चतुराननजन्मभूः ।
चलन्मीनाभनयना चार्वङ्गी चातुरीनिधिः ॥ २२४॥

चामरच्छत्रविलसत्पाणिशच्यादिसेविता

चिन्मयीचित्रचारित्रा चित्तविश्रान्तिदायिनी ॥ २२५॥

चिल्लीयुगपराभूतकन्दर्पधृतकार्मुका ।
चीर्णव्रतेडिताचीराजिनधृग्योगिवन्दिता ॥ २२६॥

चुल्लावटीटखञ्जादिदोषघ्नचरणोदका ।
चूडाघटितचन्द्रार्धकान्तिद्विगुणितस्मिता ॥ २२७॥

चूताब्जमल्लिकाशोकनीलोत्पलशिलीमुखा ।
चेटी भूतसुरस्त्रैणा चेतोभाव्यैकविग्रहा ॥ २२८॥

चैतन्यकुसुमप्रीता चौलोद्भासिकुचस्थली ।
चौर्यदोषप्रशमनी चन्द्रला परमेश्वरी ॥ २२९॥

श्रीमार्तण्डभैरव उवाच -
इत्यष्टोत्तरसाहस्रं नाम्नामाम्नायसम्मतम् ।
चन्द्रलापरमेश्वर्याःस्तोत्रम्पञ्चस्तवात्मकम् ॥ २३०॥

सर्वपापप्रशमनं सर्वधर्मफलप्रदम् ।
मुमुक्षुजनसंसेव्यमर्थार्थीजनसंस्तुतम् ॥ २३१॥

कामदं काम्यमानानां सर्वदं सकलार्थिनाम् ।
सूर्यमण्डलगादेवीं विभाव्य परमेश्वरी ॥ २३२॥

अभ्यर्च्य गन्धपुष्पाद्यैर्भक्तियोगसमन्वितः ।
संस्मरन् परमं भावं देव्या माहेश्वरं परम् ॥ २३३॥

अनन्यमानसो नित्यं जपेदामरणाद्विजः ।
सोऽन्तकाले स्मृतिं लब्ध्वा परं ब्रह्माधिगच्छति ॥ २३४॥

अथवा जायते विप्रो ब्राह्मणानां शुचौ कुले ।
पूर्वसंस्कारमाहात्म्याद्ब्रह्मविद्यामवाप्य च ॥ २३५॥

सम्प्राप्य योगं परमं दिव्यं तत्पारमेश्वरम् ।
शान्तः सर्वगतो भूत्वा शिवसायुज्यमाप्नुयात् ॥ २३६॥

प्रत्येकं वापि नामानि जुहुयाद् विधिपूर्वकम् ।
पूतनादिकृतैर्दोषैर्ग्रहदोषैश्च मुच्यते ॥ २३७॥

तुलसीमञ्जरीभिर्वा बिल्वैर्वा कुसुमैश्च वा ।
चम्पकाशोकपुन्नाग केतकी मालती मुखैः ॥ २३८॥

अष्टोत्तरसहस्रेण नामभिः पूजयेन्नरः ।
सर्वान् कामानवाप्नोति दुर्लभानप्यसंशयः ॥ २३९॥

महापातकयुक्तश्चेत्पापघ्नं नाम कीर्तयेत् ।
धर्ममोक्षार्थकामेच्छुस्तत्तन्नामानि कीर्तयेत् ॥ २४०॥

एकमब्दं यताहारो ब्रह्मचारी जितेन्द्रियः ।
कामान् पञ्च समाप्नोति नात्रकार्याविचारणा ॥ २४१॥

निष्कामः कीर्तयेद्यस्तु नामसाहस्रमुत्तमम् ।
सोऽपि सर्वमवाप्नोति चन्द्रलायाः प्रसादतः ॥ २४२॥

शत्रुणां धर्मकामादिहानिं यद्येष वाञ्छति ।
तत्तदादीनि नामानि विपरीतक्रमात्पठेत् ॥ २४३॥

अस्त्रादीनि द्विठान्तानि द्विट् धर्मान्यैर्वियुज्यते ।
पुनः प्रतिसमाधित्सुस्तानिनामानि साधकः ॥ २४४॥

ताराद्यानिनमोन्वानि पठन्नाप्नोत्यभीप्सितम् ।
श्रृणोतु य इदं भक्त्या पठेद्वापि सकृन्नरः ॥ २४५॥

ससर्वदुःखनिर्मुक्तो महतीं श्रियमश्नुते ।
त्वमप्येतत्सदा ब्रह्मन् पठ देव्याः प्रसन्नये ॥ २४६॥

दुर्वृत्तसेतुनृपशिक्षणभङ्गिहृद्य
श्रीमातृदिव्यचरिताद्भुतलोभनीयम् ।
भक्त्या श्रृणोति य इदं मनुजोऽत्र सेतु
स्कन्धंसविन्दति रिपुक्षयपूर्वमृद्धिम् ॥ २४७॥

॥ इति श्री स्कान्दे महापुराणे श्रीशक्तिरहस्ये सह्याद्रिखण्डे नदीवैभवकाण्डे श्रीसन्नति क्षेत्रमाहात्म्ये सेतुस्कन्धे सहस्रनामकथनं नाम द्वाविंशोऽध्यायः ॥

॥ समाप्तोयं सेतुस्कन्धो द्वितीयः ॥

श्रीचन्द्रलासहस्त्रनामस्तोत्रम् सार्थ मराठी

मराठी भावार्थ

मार्कण्डेय म्हणाले-
हे महाभाग मणिमल्लारि ! पूर्वी नारायणमुनीने ज्या नावाने देवी श्रीचन्द्रलाम्बेची स्तुति केली होती - ॥ १॥

ती नावें व त्याञ्चा उपासना विधी तुम्ही कृपा करून मला साङ्गा ।
श्रीमार्तण्डभैरव म्हणाले - कल्पान्त पर्यन्त जीवन्त राहणाऱ्या हे महाभाग्यवान मुनि ! तू धन्य आहेस ॥ २॥

कारण तुला मातेचे सहस्त्रनाम ऐकण्याची इच्छा झाली आहे. हे पापरहित ! तू जसे मला विचारले आहेस तसे मी तुला साङ्गतो. तू सावधान होऊन ऐक ॥ ३॥

माझ्या साङ्गण्याचे कारण असे आहे की भक्तिपूर्वक ऐकण्याची इच्छा करणाऱ्यास रहस्यगोष्ट पण साङ्गायला पाहिजे. एकदा सन्नतिक्षेत्रान्त निवास करणाऱ्या जगदम्बा - ॥ ४॥

महासाम्राज्यदेवतेने सभेचे आयोजन करविले. तेथे त्रिभुवनान्त निवास करणाऱ्या सर्व लोकांनी देवीची उपासना केली ।
तेथे ब्रह्मा, विष्णु, रुद्र, वाणी, लक्ष्मी आणि पार्वती पण उपस्थित होत्या. त्या वेळी काही देवीभक्त सिद्धजनांनी देवीस हे निवेदन केले - ॥ ६॥

हे आई ! आम्ही एक सहस्त्र फुलांनी तुझी आराधना करू इच्छितो. म्हणून तू आम्हांस तितक्या अर्थात् एक सहस्त्र नावाञ्चा उपदेश कर ॥ ७॥

अशा प्रकारे त्यांनी निवेदन केल्यावर मातेने शेजारी बसलेल्या सरस्वतीस बघून तिला म्हटले -हे वत्से ! तू आज माझी एक सहस्त्र नावे बनव ॥ ८॥

जगज्जननीद्वारा अशा प्रकारे आज्ञा मिळालेल्या वागीश्वरीने “च” पासून होणारी च-छ आदि वर्ण क्रमाची सुन्दर नावे बनविली ॥ ९॥

आणि ती एक हजार आठ नावे तिने भुवनेश्वरीस ऐकविली. त्यानन्तर सन्तुष्ट झालेल्या जगज्जननीने वाग्देवतेचा सम्मान करून ॥ १०॥

ह्रां-ह्रीं इत्यादिभिः षड्भिर्न्यासद्वयमुदाहृतम् ॥ १५॥

ते उत्तम सहस्त्रनामस्तोत्र सिद्धांना प्रदान केले. त्या वेळेपासून हे सहस्त्रनामस्तोत्र लोकांमधे प्रसिद्ध झाले ॥ ११॥

हे महामुनि ! मी पण हे सहस्त्रनाम जगन्मातेच्या कृपेनेच प्राप्त केले आहे. ह्या सहस्त्रनामाचे माहात्म्य कोण वर्णन करू शकेल ? ॥ १२॥ (श्रीचन्द्रलाम्बा आणि तिची विभूतिरूपा भारती (सरस्वती)याञ्च्या व्यतिरिक्त (कोणीही वर्णन करू शकणार नाही.)हे मुनि तू पण हे सहस्त्रनाम कोणालाही नको देऊ, (अर्थातच योग्य अधिकारी शिष्यालाच दे)॥ १३॥

हे सहस्त्रनाम तुझ्यासारख्या शान्तहृदय आणि भक्तियुक्त शिष्यास अवश्य देण्यायोग्य आहे. ह्या सहस्त्रनामस्तोत्राची ऋषि वाग्देवी आहे. ह्याचा छन्द अनुष्टुप् साङ्गितला गेला आहे ॥ १४॥

ह्याची देवता श्रीचन्द्रलाम्बा आहे. सर्व पुरुषार्थान्त (सर्वार्थासाठी)ह्याचा विनियोग केला जाऊ शकतो ।
ह्याचा करन्यास आणि अङ्गन्यास “ह्राँ ह्री.ण् ह्रूँ ह्रैं ह्रौं ह्रः” ह्या सहा अक्षरांनी कर्तव्य (साङ्गितला)आहे ॥ १५॥

न्यास केल्यानन्तर -
केश समूहाच्या प्रान्तभागान्त (शेखर स्थानान्त)चन्द्रकलेनी युक्त, मुखात मन्दहास्याने सम्पन्न, हृदयान्त तर भूमिचे पण उल्लङ्घन करणाऱ्या दयेने परिपूर्ण, स्तनभागान्त उन्नत, नितम्ब भागान्त विस्तृत, चरणकमळात कोमल, लालरङ्गाचे वस्त्र धारण केलेल्या, समग्र अङ्गात आभूषणांनी प्रकाशमान, धनुष्य-बाण-अङ्कुश आणि पाशाने अलङ्कृत हाताञ्च्या, जपापुष्पाच्या तेजाप्रमाणे तेज असलेल्या अर्थात् श्रीचन्द्रलाम्बेचे ध्यान करावे ॥ १६॥

॥ OM ॥

चन्द्रलासहस्त्रनाम प्रारम्भः
चन्द्रला - भक्तांना ग्रहण करणारी, भक्तान्द्वारा समर्पित कापूर ग्रहण करणारी. चन्द्रास मांडीवर घेऊन खेळविणारी. भक्तान्द्वारा समर्पित सुवर्णभूषण ग्रहण करणारी ।
चन्द्रवदना - चन्द्रसदृशमुखाची ।
चन्द्रमण्डलमध्यगा - जगास प्रकाशित करण्यासाठी चन्द्र मंडळाच्या मध्यभागान्त राहणारी. सहस्त्रारकर्णिकारूप चन्द्रमंडळाच्या मध्यान्त असणारी. सायङ्काळी सन्ध्यावन्दनसमयी चन्द्रमंडळात ध्येय असल्याने चन्द्रमंडळवर्तिनी, चन्द्रमंडळाच्या मध्यात अर्थात् श्रीचक्राच्या मध्यात विराजमान असणारी ।
चन्द्रार्कायितताटङ्का - चन्द्र-सूर्यरूप कर्णाभूषणांनी युक्त

चन्द्रपीठनिवासिनी - चन्द्ररूप पीठात निवास करणारी, स्वर्णपीठात निवास करणारी, पंन्नास पीठाम्पैकी “चन्द्रपीठ” नावाच्या पीठात निवास करणारी ॥ १७॥

चन्द्राननार्चितपदा - स्त्रियान्द्वारा पूजित चरणाची, नारायणमुनि पत्नीद्वारा पूजित चरणाञ्ची ।
चन्द्रशालाविहारभूः - सर्वान्त वरच्या उञ्चीवर स्थित खोलीस विहार भूमि बनविणारी
चन्द्रचन्दनलिप्ताङ्गी - कर्पूरमिश्रित चन्दन अङ्गास लेपलेली ।
चन्द्रविद्याधिदेवता - स्त्रीदेवताक मन्त्राची अधिदेवता ॥ १८॥

चन्द्रकान्ताजिरा - चन्द्रकान्तमणिने निर्मित अङ्गण असणारे निवासस्थान आहे अशी चन्द्रकान्तमणिसदृश मनोरम अङ्गण असणारे निवासस्थान आहे अशी
चन्द्रहासखेटलसत्करा - खड्ग आणि खेट नामक आयुधाने शोभायमान दोन हाताञ्ची
चन्द्रकप्रियमार्तण्डस्तूयमानपदद्वया - मोरपङ्खाञ्ची आवड असणा-या मार्तण्डभैरवाद्वारा स्तूयमान (स्तुति केल्या जाणा-या)चरणयुगलाञ्ची ॥ १९॥

चम्पकाशोकपुन्नागलसत्सुरभिकुन्तला - चाफा, अशोक नामक आणि पुन्नाग पुष्पाच्या सुगन्धाने विलसित केसाञ्ची ।
चञ्चरीकीभवत्पञ्चब्रह्मावासपदद्वया - भ्रमररूप धारण केलेल्या सद्योजातादि पाच ब्रह्माच्या आवासरूप (निवासस्थानरूप)चरणयुगलाञ्ची ॥ २०॥

चञ्चलाचयसौभाग्यसमुन्मूलनदीधितिः - विद्युत वृन्दाच्या सौन्दर्याचा धिक्कार करणाऱ्या कान्तिची ।
चन्दनागरूधूपोत्थसौरभ्यालीढदिक्तटा - चन्दन आणि अगरु??, धूपा पासून उत्पन्न सुगन्धाने व्याप्त दिक्प्रान्त भागाञ्ची ॥ २१॥

चञ्चद्वीचीचयोत्तालकाकिनीसङ्गमाध्वगा - चञ्चल होत असलेल्या तरङ्ग समूहामुळे अधिक वाढलेल्या काकिनी नदीच्या आणि भीमरथी नदीच्या सङ्गमाच्या मार्गात अर्थात् हनुगुण्टात सतत निवासासाठी जाणारी ।
चण्डांशुकिरणोत्फुल्लपुण्डरीकनिभानना - सूर्य किरणांमुळे विकसित होणाऱ्या अर्थात् सूर्यमुखी कमळासमान मुखाची ॥ २२॥

चङ्क्रमक्रमनिर्धूतसौवर्गमदसिन्धुरा - आपल्या सञ्चार क्रमाने स्वर्गातील मदमस्त हत्तीचा मदधुवून काढणारी (आपल्या गतीने ऐरावताला लाजवणारी)।
चण्डिका - चण्डीरूपाची ।
चण्डिकेशार्च्या - चण्डिकेचे स्वामी शिवाद्वारा पूजनीय ।
चण्डमुण्डनिषूदिनी - चण्ड आणि मुण्ड नामक असुराञ्चा वध करणारी ॥ २३॥

चञ्चूपुटाहृतस्तोत्रशारिकाशुकसंवृता - आपल्या चोचेच्या उभयभागाने स्तोत्राचा समादर करणाऱ्या शारिका आणि शुक पक्ष्यांनी परिवेष्टित
चण्डान्तकस्फुरन्मध्या - चण्डाच्या वधकरणाऱ्या प्रकाशमान मध्यभागाची ।
चन्द्रिकाधवलस्मिता - चन्द्रिकासदृश श्वेत मन्दहास्याची ॥ २४॥

छन्दसाहस्रराराजत्सरसीरुहवासिनी - हजार पाकळ्याञ्ची अत्यन्त शोभिवन्त होत असलेल्या सहस्रार कमळात निवास करणारी ।
छलादिदोषसंहर्त्री - कपटादिदोषाञ्चा नाश करणारी ।
छत्रचामरशोभिता - छत्र आणि चामर ह्या राजचिह्नानी सुशोभित ॥ २५॥

छायाक्रान्तनभोभागा - कान्तिने गगन भागास व्याप्त केलेली
छायारमणबिम्बगा - छायापति सूर्याच्या बिम्बात विराजमान
छिद्रविद्रावणपरा - यज्ञान्त मन्त्रतन्त्रादि विपर्यासाने होणाऱ्या त्रुटिला दूर करण्यात तत्पर ।
छीकृताखिलदानवा - सर्व दानवाञ्चा तिरस्कार करणारी ॥ २६॥

छुरिकाकृत्तदुष्टौघा - सुरीने दुष्ट समूहास कापणारी
छुरितालेपशोभिता - कुङ्कू, केशर, चन्दनादिच्या व्यवस्थित लेपाने शोभित
छेकानुप्राससुप्रीता - छेकानुप्रासाने (छेकानुप्रासादि काव्यालङ्काराने)अतिशय प्रसन्न होणारी ।
छेदितारातिमण्डला - शत्रुसमूहास कापणारी ॥ २७॥

छोटिकामात्रनिर्धूतपापा - चुटकी वाजविल्या बरोबर नाश करणारी ।
छन्दोगसंस्तुता - सामवेदाच्या विज्ञजनाद्वारा उत्तम रीतिने स्तवन केली गेलेली ।
जयकर्त्री - भक्ताञ्चा विजय करणारी
जगद्धात्री - जगाचे धारण करणारी ।
जन्महन्त्री - भक्ताञ्चे जन्मबन्धन हरणारी ।
जरापहा - वृद्धावस्थेचा नाश करणारी ॥ २८॥

जपयज्ञैकसन्तुष्टा - जपयज्ञानेच केवळ सन्तुष्ट होणारी ।
जनार्दनकुटम्बिनी - महाविष्णुची पत्नी लक्ष्मीरूपा ।
जलजाक्षी - कमळासारख्या सुन्दर डोळ्याञ्ची ।
जपाकान्तिः - जपापुष्पाच्याकान्तीप्रमाणे कान्तीची ।
जघनालम्बिमेखला - ओटीपोटीपर्यन्त लोम्बकळणारी मेखला (कमरपट्टा)धारण करणारी ॥ २९॥

जातीकुसुमसम्प्रीता - जाईपुष्पाने सन्तुष्ट होणारी ।

जातिकर्मविभेदिका - ब्राह्मणत्वादि जाति आणि सञ्चित प्रारब्ध आणि क्रियमाण कर्मांचा विभेद करणारी ।
जामिताहरणोद्युक्ता - आलस्य विशेषाचा नाश करण्यान्त उद्यत
जामदग्न्यपरिष्टुता - परशुरामाद्वारा उत्तमरीत्या स्तवन केली गेलेली ॥ ३०॥

जानाना - समग्र विश्वाला जाणणारी. प्राण्याञ्च्या सुकृतादुष्कृताला जाणणारी ।
जातरूपाढ्या - सुवर्णमय आभूषणांनी परिपूर्ण उत्पन्न जगताञ्च्या स्वरूपाने परिपूर्ण
जातयौवनविभ्रमा - तारुण्याविलासानी युक्त
जालन्ध्रपीठनिलया - जालन्धर नावाच्या पीठास आपला निवास बनविलेली ।
जानकीपतिवन्दिता - श्रीरामाद्वारा नमस्कृत ॥ ३१॥

जिष्णुः - जयकारक स्वभावाची ।
जिनजनोपास्या - ज्ञानवृद्ध लोकान्द्वारा उपासनीय
जीविका - सर्व प्राण्यांना जगविणारी ।
जीवनौषधिः - जीवनदान करणारी औषधि
जुङ्गितघ्नी - जुङ्गित नावाच्या अधमजाति विशेषाञ्चा नाश करणारी ।
जूर्तिहन्त्री - आन्तरिक आणि बाह्य सन्तापाचे हरण करणारी ।
जृम्भिताखिलमातृका - दैत्याञ्च्या बरोबर युद्धाच्या वेळी समस्त वर्णाभिमानी देवी.न्ना आणि सप्तमातृकांना प्रकट केलेली ॥ ३२॥

जैत्री - सर्वांना जिङ्कणारी ।
जैवातृकादित्यलोचना - चन्द्र-सूर्यरूप डोळ्याञ्ची
ज्योतिरुद्भवा - सूर्य, चन्द्र आणि अग्निरूप ज्योती न्चे उत्पत्ति स्थान, ज्योतीमधून उत्पन्न होणारी
जन्तुमात्रकृतस्नेहा - जीवमात्राप्रति स्नेह करणारी
जम्भारातिकृतस्तुतिः - इन्द्राद्वारा स्तुति केली गेलेली ॥ ३३॥

जङ्घाविजिततूणीरा - आपल्या पोटऱ्याञ्च्या सौन्दर्याने बाणाञ्च्या भात्यास जिङ्कलेली
जङ्घाला - वेगयुक्ता, शीघ्रगामिनी
जम्भलप्रभा - जाम्भळाच्या प्रभेप्रमाणे प्रभेची
जम्बुद्वीपनिवासाढ्या - जम्बुद्वीपान्त अधिक निवासाची
जाम्बूनदविभूषिता - सुवर्णाने विभूषित ॥ ३४॥

झषकेतनसन्त्राणचतुरापाङ्गविभ्रमा - कामदेवाचे रक्षण (पुनर्जीवन)करण्यान्त चतुर नेत्र विलासाची ।
(कामदेवाचे रक्षण आपल्या नेत्रकटाक्षाने करणारी)

झर्झरीकृतसन्तापा - भक्ताञ्च्या सन्तापास शिथिल करणारी ।
झरीभूतकृपारसा - कृपारसाचा झरा बनलेली ॥ ३५॥

झटितीष्टप्रदा - भक्तजनाञ्चे अभीष्ट लगेच प्रदान करणारी ।
झल्लीनादामोदितमानसा - झल्ली (रातकिडयाञ्च्या)नादाने सन्तुष्ट हृदयाची ।
झोटिङ्गनाशिनी - पिशाचाञ्चा नाश करणारी ।
झञ्झावातपीडानिवारणी - वादळाने होणाऱ्या पीडेचा नाश करणारी ॥ ३६॥

ज्ञप्तिरूपा - ज्ञानरूपवती ।
ज्ञानमूर्तिः - वृत्तिज्ञानाची मूर्ति ।
ज्ञात्री - जाणणारी ।
ज्ञेयस्वरूपिणी - ज्ञेयब्रह्माच्या रूपात असणारी ।
टकाररूपा - टवर्णाभिमानिनी देवतेच्या रूपाची ।
टीकाकृत् - स्वतः साङ्गितलेल्या वेदमन्त्रादिकाञ्ची ब्रह्मादिरूपाने टीका करणारी ।
टोपिकाक्रान्तमूर्धजा - टोपीने आच्छादित केसाञ्ची ॥ ३७॥

टङ्कायितपदाध्यानदारिताज्ञानपर्वता - दगड फोडण्यासाठी उपयोगी टङ्क (छिनी)नावाच्या अवजाराप्रमाणे,
चरणाचे ध्यान केल्याने अज्ञानरूपी पर्वताचे विदारण करणारी ।
ठकाररूपबिन्द्वन्तःस्थिता - ठकाररूप जो बिन्दु त्याच्या आत (ब्रह्मरन्ध्रात)स्थित अथवा श्रीचक्रस्थ
ठकाररूप - बिन्दुच्या आत स्थित
ठद्वयरूपिणी - ठकारद्वयम्हणजे स्वाहाकाररूपिणी ॥ ३८॥

डमरुध्वनिसन्तुष्टा - डमरुवाद्याच्या ध्वनिने सन्तुष्ट होणारी ।
डहुस्तनमनोहरा - “बडहल” नावाच्या फळाप्रमाणे रम्य स्तनाची ।
डामरतन्त्रगा - डामर तन्त्रान्त प्रतिपादन केली गेलेली ॥ ३९॥

डिण्डीरपाण्डुरा - समुद्राच्या फेसाप्रमाणे गौरवर्णाची
डिण्डीभवद्ब्रह्महरीश्वरी -ब्रह्मा, विष्णु आणि शङ्कर जिचे पुत्र होतात अशी ।
डिण्डिमध्वनिसम्प्रीता - डिण्डिम नावाच्या ध्वनिने सन्तुष्ट होणारी ।
ढक्कानादविनोदिनी - ढोल वाद्याच्या नादाने करमणूक करणारी ॥ ४०॥

ढुण्ढिराजस्तुतपदा - काशीनगरीत स्थित ढुण्ढिराज गणेशाद्वारा स्तवन केले गेलेल्या चरणाञ्ची
ढौकिताशेषवाञ्छिता - सकल अभिलषितांना प्राप्त केलेली ।

णणाणणाणिणीणुणूणेणैणोणौणंणः स्वरूपिणी - णणा इत्यादि वर्णांच्या अभिमानिनी देवतेच्या स्वरूपाची ॥ ४१॥

तरुणी - नित्य तारूण्याने युक्त
तरुणादित्यकिरणारुणविग्रहा - तरुण सूर्याच्या किरणाम्प्रमाणे अरुणवर्ण शरीराची ।
तपनीयाम्बरा - सुवर्णमय वस्त्राञ्ची ।
तत्वविद्यादात्री - ब्रह्मज्ञान देणारी ।
तमोऽपहा - अविद्येचा नाश करणारी ॥ ४२॥

तनुमध्या - कृश मध्यभागाची ।
तपोगम्या - तपश्चर्येने प्राप्य ।
तडिद्रूपा - विजेच्या रूपात असणारी ।
तलोदरी - समतळ उदराची ।
तत्त्वपञ्चकसम्भाव्या - सद्योजातादि ब्रह्मपञ्चकाद्वारा माननीया अथवा ज्ञेया ।
तन्वी - कोमलाङ्गी अथवा सूक्ष्मा ।
तत्तत्फलप्रदा - स्वर्गादि वाञ्छित फळे देणारी ॥ ४३॥

ताटङ्करत्ननिकरधगद्धगितदिक्तटा - कानान्तल्या आभूषणाञ्च्या रत्नसमूहाने धगधगवलेल्या दिग्भागाची ।
तालाकारस्तनभरा - ताडाच्या फळाप्रमाणे विशाल स्तनाञ्ची ।
तारकारातिमातृका - तारकासुराचे शत्रु स्वामी कार्तिकेयाञ्ची माता ॥ ४४॥

तारपञ्चकसंवेद्या - वाग्भव, कामराज, शक्तिबीज, हल्लेखा आणि लक्ष्मीमन्त्र ह्या पाञ्च ताराने जाणण्यायोग्य
अथवा अकार, उकार, मकार, बिन्दु आणि नाद ह्या पाञ्च ओङ्कारावयवान्द्वारा जाणण्यायोग्य ।
तापत्रयनिवारिणी - ताराञ्च्या (तारकाञ्च्या)आकाराच्या नखपङ्क्तिने मनोहर
तामरसप्रभा - कमळाच्या प्रभेप्रमाणे प्रभेची ॥ ४५॥

ताम्यन्मध्यतटा - स्तनभारामुळे थकत असलेल्या मध्यभागाची ।
ताम्राधरपाणिपदकज्ज्वला - ताम्बट रङ्गाच्या ओठ, हात आणि पायांनी प्रकाशमान ।
तिलकालङ्कृतमुखी - तिलकाने अलङ्कृत मुखाची ।
तिलप्रसवनासिका - तिलपुष्पाप्रमाणे नाकाची ॥ ४६॥

तीक्ष्णमाया - आवरण विक्षेपशक्ति युक्त तीक्ष्णमायेची. (जिच्या माये मध्ये आवरण आणि विक्षेपशक्ति अधिक आहे
अशी)

तीर्थरूपा - शास्त्रस्वरूपा, यज्ञस्वरूपा, गुरुस्वरूपा, ऋषिसेवितजल स्वरूपा ।
तीव्रभक्तफलप्रदा - तीव्रतेने भक्तांना अभीष्ट फळ देणारी ।
तुरीया - तुरीयावस्थारूपा, परमधामरूपा, शिवस्वरूपा ।
तुष्ट हृदया - प्रसन्न हृदया
तुहिनाचलबालिका - हिमाचलपुत्री ॥ ४७॥

तुलसीपूजितपदा - तुळशीद्वारा पूजिलेल्या चरणाञ्ची ॥

तुलजाम्बा - तुळजादेवी ।
तुलोज्झिता -साम्यरहित
तुरगारोहणप्रीता - घोड्यावर आरोहण करण्याने प्रसन्न होणारी
तुहिनाधिकशीतला - हिमापेक्षाहि अधिक शीतल ॥ ४८॥

तुमुलाजिध्वस्तदैत्या - घोर युद्धांमधे दैत्याञ्चा नाश करणारी ।
तुलाकोटिमनोहरा - पायातल्या नूपुर नावाच्या आभूषणाने मनोरम ।
तुलीभूतभवोच्चण्डझञ्झानिलपदस्मृतिः - कापसाप्रमाणे तुच्छ असलेल्या संसाराचा उच्छेद करण्यासाठी
प्रचण्ड तूफ़ानरूप आहे जिची चरणस्मृति अशी ॥ ४९॥

तृणीकृतासुरा - असुरांना गवताप्रमाणे तुच्छ बनविलेली ।
तृप्तिप्रदा - तृप्ति प्रदान करणारी ।
तृचदेवता - उद्यन्नद्य आदि तीन ऋचाञ्ची सूर्याभिन्न देवता ॥

तेजोमण्डलमध्यस्था - सूर्यादि तेजोमय वस्तुसमूहाञ्च्या मध्ये राहणारी ।
तैत्तिरीयश्रुतिप्रिया - जिला तैत्तिरीय श्रुति प्रिय आहे अशी ॥ ५०॥

तोषिताशेषभुवना - सर्वभुवनांना सन्तुष्ट करणारी
तोरणोद्भासिमन्दिरा - जिचे मन्दिर तोरणाने चमकत असते अशी
तौर्यत्रिकादिमुदिता - नृत्य, गीत, वाद्य, जयघोष आदिंनी प्रमुदित होणारी
तन्त्रीवादनतत्परा - वीणा वाजविण्यान्त तत्पर ॥ ५१॥

स्थलीकृतजला भोगा - प्रलयसमयी जलमय झालेल्या विश्वास?? सृष्टिसमयी भूम्यादि रूपान्त बदलणारी. देवी कालरूप असल्याने पावसाळ्यान्त जलपूर्ण झालेल्या स्थानांस उन्हाळ्यात स्थलरूपाने बदलणारी ।
स्थगितारातिमण्डला - शत्रुसमूहास वधद्वारा अप्रत्यक्ष (नष्ट)करणारी ।
स्थानेशपीठनिलया - स्थानेश्वर पीठ जिचे निवास स्थान आहे, अशी ।
स्थावरीकृत जङ्गमा - चर प्राण्यांना पण स्थिर बनविणारी ॥ ५२॥

स्थितिसर्जनसंहारकर्त्री - समग्र ब्रह्मांडाची स्थिति, उत्पत्ति आणि संहार करणारी ।
स्थूलतरस्विनी - स्थूलरूपाची आणि वेगाची ।
स्थेमवत्तडिदाकारा - स्थिर रूपाच्या विजेच्या आकाराची. (जी जणू स्थिर स्वरूपाची वीजच अशी)।
स्थौल्याणुत्वोभयाश्रया - कार्यरूप स्थुलत्व आणि कारणरूप अणुत्व - ह्या दोन्ही न्च्या रूपात असणारी आणि दोन्हीची आश्रयरूपा ॥ ५३॥

दलम्बुजसङ्काशा - विकसित होत असलेल्या कमळासारखी
दत्तानतजनाभया - नमस्कार करणा-या जनांना अभय देणारी
दहराकाशमध्यस्था - हृदयप्रदेशाच्या आन्त असलेल्या सूक्ष्माकाशाच्या मधे स्थित असणारी ।
दयारसतरङ्गिणी - दयारसाची नदी ॥ ५४॥

दमादिगुणपाथोधिः - शम, दम, वगैरे गुणाञ्चा समुद्र ।
दग्धपापाटवीचया - पापरूपी वनसमूह जिने जाळून टाकले आहेत अशी ।
दारिताप्रणमद्भीतिः - नमस्कार करणाऱ्याञ्च्या भयाचे विदारण केलेली ।
दासीभूतसुराङ्गना - देवस्त्रियां पण जिच्या दासी झाल्या आहेत अशी ॥ ५५॥

दारिद्रतूलाग्निशिखा - दरिद्रतारूपी कापसासाठी अग्नि ज्वाला ।
दाशार्हपरिसेविता - विष्णुद्वारा सेवित
दिव्यतेजोमयी - दिव्यतेजाने परिपूर्ण ।
दिष्टमार्जनी - कर्मजन्य अदृष्टाचा नाश करणारी ।
दिनकृन्नुता - सूर्याद्वारा स्तुत ॥ ५६॥

दीक्षिता - यजमाना (यज्ञकर्त्या)च्या रूपान्त असणारी. दीक्षित जनान्त दीक्षारूप असणारी
दीनसन्त्राणनिपुणा - दीन जनाञ्च्या संरक्षणान्त निपुण ।
दीर्घलोचना - विशाल डोळ्याञ्ची ।
दुराराध्या - (चञ्चल इन्द्रियाञ्च्या जनान्द्वारा)आराधना करण्यास कठीण ।
दुराधर्षा - अधीन करण्यास अति कठिण ।
दुष्टग्रहविनाशिनी - दुष्ट ग्रहाञ्चा नाश करणारी. ॥ ५७॥

दुःखहन्त्री - सांसारिक दुःखाञ्चा नाश करणारी ।
दुराचारवारिणी - दुराचारचे निवारण करणारी
दुरतिक्रमा - जिचे अतिक्रमण अशक्य आहे, अशी ।
दुर्लभा - (योगिजनां द्वारापण)सहज न प्राप्त होणारी ।

दुर्जया - कोणाकडूनपण जिङ्कण्यास अशक्य ।
दुर्गा - जिच्यासाठी कांहीपण गोष्ट दुर्गम नाही, अशी. बालग्रहादि भयाचा नाश करणारी. जिच्याकडे जाणे कठीण अशी ।
दुर्लङ्घ्यनिजशासना - जिची आज्ञा कोणाङ्कडूनही पण उल्लङ्घनीय नाहीं अशी ॥ ५८॥

दूर्वादलश्यामलाङ्गीं - दूर्वापत्राप्रमाणे अथवा दूर्वासमूहा प्रमाणे सावळया रङ्गाच्या अङ्गाची ।
दूरीकृतजगद्भया - समग्र जगाचे भय दूर करणारी ।
दृप्तराक्षस संहर्त्री - गर्वित राक्षसाञ्चा संहार करणारी ।
दृग्दृश्यपरिचायिनी - ज्ञान आणि घटादि पदार्थांना प्रकाशित करणारी. ज्ञानास आणि आत्म्यास स्वतः आणि दृश्यास विषयवृत्ति द्वारा प्रकाशित करणारी ॥ ५९॥

देवता - यज्ञान्त जिच्या उद्देशाने द्रव्यत्याग केला जातो ती ।
देशिकाकारा - गुरूकृपा
देशकालविधानवित् - देश आणि काळाच्या विधानाला जाणणारी
देदीप्यपानवसना - चमकत असलेल्या वस्त्राञ्ची
देयमोक्षमहाफला - मुमुक्षुजनांना मोक्षरूप महाफल देणारी ॥ ६०॥

धीरमण्डलसम्भाव्या धीमयी धीप्रचोदिका ॥ ६५॥

दैत्यदर्पप्रशमनी - दैत्याञ्च्या गर्वाला शान्त करणारी ।
दैवज्ञजनवन्दिता - ज्योतिषी आणि योगी जनान्द्वारा नमस्कृत
दैन्योन्मूलनतत्त्वज्ञा - भक्ताञ्च्या दीनतेचा नाश करण्याच्या तत्त्वाला जाणणारी ।
दैनन्दिनविधानवित् - जीवाञ्च्या नित्यक्रियांना आणि दैनन्दिन प्रलयाच्या विधानाला जाणणारी ॥ ६९॥

दोषविप्लोषणपरा - भक्ताञ्च्या बाह्य आणि आभ्यन्तर दोषाञ्चा नाश करण्यान्त दक्ष
दोर्लताश्लिष्टवल्लभा - भुजरूपलतेने परब्रह्मरूप प्रियेला आलिङ्गन देणारी ।
दौरात्म्यारण्यदावाग्निः - दुष्टतारूप वनाला जाळून टाकणारा वणवा ।
दौर्भाग्यध्वान्तभानुरुक् - दौर्भाग्यरूपी अन्धकाराच्या नाशासाठी सूर्यकिरणरूपा ॥ ६२॥

दन्दशूकभयच्छेत्री - सर्पभय दूर करणारी ।
दण्डिताशेषदुर्जना - सर्व दुर्जनांना दण्ड करणारी
धर्मप्रदा - धर्म देणारी ।
धनुर्विद्या - धनुर्वेदाच्या रूपात असलेली
धर्मनिष्ठा - धर्मांत अविचल असणारी
धर्मसेविता - धर्म आणि धार्मिक जनान्द्वारा सेवित ॥ ६३॥

धराधरेन्द्रतनया - हिमवानाची पुत्री
धनपालसमर्चिता - कुबेराद्वारा पूजित
धातृवन्द्या - ब्रह्मदेवाद्वारा नमस्करणीय
धाममयी - तेजोमयी
धाराधरकचोच्चया - मेघासारख्या काळ्या केशपाशाची ॥ ६४॥

धिक्कृताशेषपाषण्डा - सर्व पाखण्डी जनांना धिक्कारणारी
धिषणा - बुद्धि रूपिणी
धिषणार्चिता - बृहस्पतिद्वारा पूजित
धीमयी - ज्ञानमयी
धीप्रचोदिका - बुद्धिची प्रेरिका अर्थात् गायत्री प्रतिपादित ब्रह्मस्वरूपिणी ॥ ६५॥

धूतपातकसङ्घाता - पातक समूहाचा नाश करणारी ।
धुरन्धरजनाधिपा - ब्रह्मा, इन्द्र आदि अमुख जनाञ्ची स्वामिनी
धूपसौरभ्यवद्गेहा - धूपाच्या सुगन्धाने युक्त भवन असलेली ।
धूमकेतुस्थदोषहृत् - धूमकेतु पासून उत्पन्न दोषाञ्चा नाश करणारी ॥ ६६॥

धृतलोकत्रयी - तिन्हीं लोकांना धारण करणारी ।
धृष्टा - दुष्टसंहार आणि शिष्टपालन करण्यान्त समर्थ ।
धेनुदानप्रतोषिता - गोदानाने सन्तुष्ट
धैर्यसम्पादनपरा - भक्ताञ्च्या धैर्यसम्पादनान्त तत्पर
धोरणी - उत्कर्षरूपा ।
धौम्यवन्दिता - धौम्य नावाच्या मुनिद्वारा नमस्कृत ॥ ६७॥

धौतपापातीरनिष्ठा - धौतपापा नावाच्या नदीच्या तीरावर राहणारी ।
धम्मिल्लक्षिप्तचम्पका - केशपाशान्त चाफ्याची फुलें घातलेली ।
नमस्कारपरिप्रीता - नमस्काराने सर्वथा प्रसन्न होणारी ।
नलिनायतलोचना - कमळाप्रमाणे विस्तृत नयनाञ्ची ॥ ६८॥

नखज्योत्स्नापराभूतनक्षत्रा - नखकान्तिने नक्षत्र गणांना तिरस्कृत केलेली (अर्थात् नक्षत्रकान्तिपेक्षा पण अधिक रम्य नखकान्तिची)।
नगकन्यका - शैलकन्या ।
नवरत्नविभूषाढ्या - नवरत्नमय आभूषणांने युक्त ।
नवग्रहनिषेविता - नवग्रहान्द्वारा सेवित ॥ ६९॥

नारायणाश्रमगता - नारायणमुनिच्या आश्रमान्त सन्नतिक्षेत्रान्त स्थित ।

नारायणनमस्कृता - श्रीविष्णु कडून प्रणाम केली गेलेली ।
नारायणऋषी.न्नी नमस्कार केलेली ।
नारायणी - परमशिवाची शक्ति
नादमयी - ह्रीं आदिमध्ये बिन्दुच्या वरील आठ वर्णांमधल्या नाद नावाच्या तृतीय वर्णाञ्च्या रूपात असलेली
नामपारायणोत्सुका - सहस्रनाम पारायणात उत्सुक (सहस्रनामाच्या पारायणाच्या श्रवणास उत्सुक)॥ ७०॥

नारदादिमुनीध्येया - नारद आदि मुनिजनान्द्वारा ध्यान करण्या योग्य
नालीकासनवल्लभा - ब्रह्मदेवाची प्रिया ।
नारीशिखामणिः - स्त्रियांमधे श्रेष्ठ
नागवेलाम्बापरविग्रहा - नागवेलाम्बिका जिचे दुसरे रूप आहे, अशी ॥ ७१॥

नित्या - अविनाशिनी
नितान्तमधुरा - अतिशय रम्य
निर्मला - अविद्यारूप मलाने रहित
निरुपद्रवा - क्लेशादिरहित
निरातङ्का - भेदभ्रमाने उत्पन्न होणाऱ्या भयाने रहित ।
निर्विकारा - महदादि विकारांने रहित विकारशून्य ।
निगमान्तपरिष्टुता - वेदान्ताने (उपनिषदांने)सर्वथा स्तुति केली गेलेली ॥ ७२॥

निस्तुला - जिला तुलना नाही अशी ।
निरवद्याङ्गी - दोषरहित चैतन्यरूप अङ्गाची ।
निरपाया - नाशरहित ।
निरीश्वरी - अङ्कुश ठेवणाऱ्या इतर कोणापण व्यक्तिने रहित, ईश्वर रहित ।
निर्मर्याददयाराशिः - असीम दया राशी ।
निरयोत्तारणक्षमा - दुर्गतिपासून उद्धारण्यास समर्थ ॥ ७३॥

नीलालका - काळ्या वक्रकेसाञ्ची ।
नीपवनीविहारा - कदम्ब वनान्त विहार करणारी ।
नीतिवर्धिनी - नीतिला वाढविणारी ।
नीहारभूमिभृत्कन्या - हिमाचलसुता ।
नीलकण्ठवचः प्रिया - मयूराची केकावाणी जिला प्रिय आहे अशी. शङ्कराचे भाषण आवडणारी ।

(शिवाची वाणी प्रिय आहे जिला, अशी)॥ ७४॥

नुतिप्रिया - स्तुतिप्रिया ।
नुतभया - भय दूर केलेली ।
नूपुरध्वनिमञ्जुला - नूपुराच्या ध्वनिने मनोहर
नूतनाम्भोदरुचिरा - नवीन मेघाप्रमाणे श्यामल ।
नृपालत्वप्रदायिनी - राजपद देणारी ॥ ७५॥

नृत्यच्छिवेक्षाकुतुका - नाच किंवा अभिनय करीत असलेल्या शङ्करास बघण्यात कुतूहल असणारी
नृसिंहक्षेत्र देवता - अहोबळ नावाच्या नरसिंह क्षेत्रान्त निवास करणारी देवता. (नृसिंह क्षेत्र अर्थात् लक्ष्मीची देवता अर्थात् उपास्या)।
नेत्री - पुण्याचे आणि पापाचे फळ प्राण्याञ्जवळ पोहोचविणारी ।
नेपालपीठेशी - पन्नास पीठाम्पैकी एक नेपाल नावाच्या पीठाची स्वामिनी ।
नेत्री भूतमहस्त्रया - सूर्य, चन्द्र आणि अग्नि रूप तीन तेज जिचे नेत्र आहेत, अशी ॥ ७६॥

नैकस्वरूपा - भिन्न-भिन्न स्वरूपाची ।
नैर्घृण्यवैषम्याभ्यां विवर्जिता - निर्दयता आणि विषमतेने रहित ।
नोदिताशेषदुरिता - सर्व पापांना दूर करणारी ।
नौकोत्तीर्णभवाब्धिगा - भक्तिरूप नावेने भवसागर पार केलेल्या भक्तजनांमधे अभिन्नत्वेन असणारी ॥ ७७॥

नन्दा - आनन्दरूपिणी. नन्दादेवीच्या रूपान्त असणारी ।
नन्दात्मजध्याता - श्रीकृष्णाद्वारे ध्यान केले गेलेली ।
नन्दिविद्याधिदेवता - नन्दिकेश्वराच्या उपास्य विद्येची अधिष्ठात्री देवता ।
नन्दनोद्यानवसतिः नन्दन नावाच्या इन्द्राच्या बागेत निवास करणारी
पद्मा - लक्ष्मीरूपा
पद्मासनस्थिता - कमळाच्या आसनावर बसलेली पद्मासना ॥ ७८॥

परञ्ज्योतिः - श्रेष्ठ ज्योतिरूपा ।
परम्ब्रह्म - परब्रह्मरूपा ।
पराशक्तिः - सर्वश्रेष्ठशक्तिरूपा ।
परात्परा - ब्रह्मा-विष्णु आणि रुद्रापेक्षा पण अधिक असणारी ।
पदद्वयात्मा - चरणयुगलरूप स्वरूपाची ।
परिखीभूतपीयूषवारिधिः - अमृतसमुद्र जिच्या चारी बाजूला वेढला आहे, अशी ॥ ७९॥

पद्यगद्यमयीवाणी - पद्यमय आणि गद्यमय वाणीच्या रूपान्त असणारी ।
पशुपाशविमोचिनी - अविद्यारूप पाशाने बद्ध जीवरूप पशूञ्च्या त्या पाशापासून जीवांना सोडविणारी ।
पालिताशेषसुजना - सर्व सज्जनाञ्चे पालन करणारी ।
पार्वती पाटलाकृतिः - पार्वतीरूपा असून पाटलपुष्पाप्रमाणे आकृति धारण करणारी ॥ ८०॥

पाशहारिणी - बाणासुराद्वारा अनिरुद्धास बान्धण्यासाठी टाकलेल्या पाशाचा नाश करणारी. भक्त जनाञ्च्या बन्धनाचा नाश करणारी ।
पाशधारिणी - हातात पाश धारण केलेली ॥ ८१॥

पापाटवीदवज्वाला - पापरूपी वनासाठी वणव्याची ज्वाळा ।
पातिव्रत्यप्रवर्तिका - पतिव्रताधर्माची आरम्भकर्त्री ।
पार्श्वस्थितरमावाणीधृतचामरवीजिता - आजूबाजूला स्थित लक्ष्मी आणि वाग्देवी द्वारा हातात घेतलेल्या चामराने वारा घातला गेलेली ॥ ८२॥

पायसान्नैकरसिका - खीररूपी अन्नाने मात्र जी खूप प्रसन्न होते. एकमात्र खीररूपी अन्नाची रसिका
पाठीनायतलोचना - एक सहस्र दाढाञ्च्या माश्याप्रमाणे विस्तृत नेत्रवाली ।
पिकालापा - कोकिलेप्रमाणे मधुर सुराञ्ची ।
पितृस्तुत्या - पितृगणान्द्वारा स्तुत ।
पिचण्डिलयशःप्रदा - विशाल यश देणारी ॥ ८३॥

पिशिताशकुलच्छेत्री - राक्षसकुळाचा नाश करणारी ।
पिशाचग्रहवारिणी - पिशाचाञ्चा आणि ग्रहबाधेचा नाशकरणारी ।
पिपीलिकादिब्रह्मान्तजगत्त्राणपरायणा - मुङ्गीपासून घेऊन ब्रह्मदेवापर्यन्त सम्पूर्ण ब्रह्माण्डात्मक स्थावरजङ्गम जीवाञ्चे रक्षण करण्यान्त लागलेली ॥ ८४॥

पीतस्तनी - पुष्टस्तनयुक्त
पीतपटी - पीतवर्ण वस्त्रान्वित
पीडिताहितमण्डला - शत्रुसमूहास पीडा देणारी
पीठीभवद्गुरुपदक्षेत्रा - गुरुपदनावाचे क्षेत्र जिचे पीठ (आश्रय स्थान)आहे अशी
पीतसुधारसा - अमृतरस पान केलेली ॥ ८५॥

पीयूषवर्षितवाग्गुम्फा - जिची वचनरीति अमृतवर्षिणी आहे अशी
पुरारिपुरदेवता - शिवनगर कैलासाची देवता. शिवनगरी काशीची देवता अर्थात् अन्नपूर्णा
पुलोजमार्चितपदा - इन्द्राणीद्वारा पूजित चरणाञ्ची

पुरुहूतपुरुष्टुता - इन्द्राद्वारा अतिशय स्तवन केली गेलेली ॥ ८६ ॥

पुष्पवन्तिताटङ्का - जिचे दोन्ही कर्णाभूषण सूर्यचन्द्रासारखे आहेत अशी
पुष्पायितशिलीमुखा - जिच्या चरण युगलात निवास करणारे पाच भ्रमर फुलाप्रमाणे आचरण करितात, अशी
पुरुषोत्तमसम्भाव्या - भगवान् नारायणाद्वारा सम्माननीय
पुरुषार्थप्रदायिनी - धर्म-अर्थ-काम-मोक्ष हे चारही पुरुषार्थ देणारी ॥ ८७ ॥

पुन्नागकुम्भवक्षोजा - हत्तीच्या गण्डस्थळासारख्या स्तनाञ्ची
पुन्नागकुसुमप्रिया - पुन्नाग नावाची फुले जिला प्रिय आहेत अशी
पूर्तादिसुकृतप्राप्या - तलाव बनविणे वगैरे पूर्त कर्माने उत्पन्न पुण्याईने प्राप्त होणारी
पूरिताशेषवाञ्छिता - भक्त जनाञ्चे सर्व अभिलषित पूर्ण करणारी ॥ ८८ ॥

पूज्यापूषसमच्छाया - पूज्या असून पौषमासीय सूर्यासदृश कान्तिने युक्त
पूर्वदेवमदापहा - देवद्वेषी राक्षसादिकाञ्च्या गर्वाचा नाश करणारी
पूतनारीडिता - पूतनेचे शत्रू श्रीकृष्णाद्वारा स्तवन केले गेलेली. वसिष्ठादिद्वारा स्तवन केले गेलेली. पवित्र स्त्रियान्द्वारा स्तवन केले गेलेली
पूता - पवित्रा
पूतनादिग्रहापहा - पूतना वगैरे बाल ग्रहाञ्चा नाश करणारी ॥ ८९ ॥

पृथ्वी - विशालता नावाच्या गुणाने युक्त
पृथिव्याधिष्ठात्री - पृथ्वीची अधिष्ठात्री देवता
पृतनाजयशालिनी - सेनेच्या जयाने शोभित होणारी
पृष्टेष्टकुशलालापा - भक्ताञ्चे कुशल वृत्त विचारणारी
पृष्तीदीर्घलोचना - हरिणीच्या नयनाप्रमाने विशाल नयन असणारी ॥ ९० ॥

पेशला - सुरम्य रूपाची कोमलाङ्गी ।
पैलविनुता - पैलनावाच्या मुनिद्वारा स्तवन केली गेलेली ।
पैठीनसिवरप्रदा - पैठीनसी नावाच्या मुनिला वर देणारी ।
पोतोत्तीर्ण भवाब्धिस्था - विवेकज्ञानरूप जलयानाने संसार समुद्रास पार केलेल्या ज्ञानी जनाञ्च्या आणि भक्त जनाञ्च्या आन्त अभेद सम्बन्धाने निवास करणारी ।
पोषितशेषदैवता - सर्व देवतांना पुष्ट करणारी ॥ ९१ ॥

पौरजानपदार्च्याङ्घ्रिः - पुरवासी आणि जनपदवासीजनान्द्वारा पूजनीय चरणाञ्ची ।
पौर्णमासीन्दुभविता - पौर्णिमेच्या चन्द्राद्वारा पूजिली गेलेली ।
पम्पातीरकृतावासा - पम्पा नावाच्या सरोवराच्या तीरावर निवास केलेली ।

पण्डितान्तर्विहारिणी - ज्ञानी जनाञ्च्या हृदयाच्या आन्त विहार करणारी ॥ ९२॥

पञ्चाननसमारूढा - सिंहावर आरूढ असलेली ।
पञ्चाननकुटुम्बिनी - भगवान् सदाशिवाची गृहिणी ।
पञ्चबाणप्रसूः - कामदेवाची जननी ।
पञ्चप्रणवाढ्यपदद्वया - ओङ्काराच्या अर्थ भूत सद्योजातादि पाञ्च ब्रह्मांनी युक्त चरणयुगलाञ्ची ॥ ९३॥

फलदात्री - उपासनेचे फळ देणारी ।
फणिवरस्तुत्या - शेषनागाद्वारा स्तवन केले गेलेली ।
फणिदलप्रिया - नागवेलीची पानें जिला प्रिय आहेत, अशी ।
फालायुधनुता - बलरामाने स्तविलेली ।
स्फारमहिमा - पसरलेल्या (अधिक)माहात्म्याची ।
फाणितप्रिया - खडीसाखर अथवा काकवी जिच्या आवडीचे आहे, अशी ॥ ९४॥

स्फिरानन्दा - स्थिर आनन्दाची ।
स्फीतकीर्तिः - वाढलेल्या कीर्तिची ।
स्फुरिताखिलवाङ्मया - समग्र वाङ्मयास प्रकाशित करणारी ।
फुल्लाम्बुजलसद्धस्ता - विकसित कमळाने सुशोभित हाताची ।
फूत्कुर्वत्फणिसंवृता - फुत्कार करणाऱ्या सर्पांनी वेष्टित ॥ ९५॥

फेनशुभ्राम्बरधरा - फेसासारखे शुभ्र वस्त्र धारण करणारी ।
फेत्कारीतन्त्रविश्रुता - फेत्कारी नावाच्या तन्त्रान्त प्रसिद्ध,
फञ्जिकाशाकसन्तुष्टा - फञ्जिका नावाच्या भाजीने सन्तुष्ट होणारी ।
फाण्टत्रैलोक्यनिर्मिता - अनायासच त्रैलोक्याचे निर्माण केलेली ॥ ९६॥

बद्धगोधाङ्गुलित्राणा - गोधेच्या चामड्याने निर्मित अङ्गुलि कवच धारण केलेली ।
बर्हिबर्हावतंसिनी - मोरपङ्खाचे शिरोभूषण धारण केलेली ।
बलवाटीस्थितैलाम्बापरिष्टुतपदद्वया - बलवाटी नावाच्या क्षेत्रात स्थित एलाम्बेद्वारा उत्तम रितीने स्तवन केले
गेलेल्या चरणयुगलाञ्ची ॥ ९७॥

बलोन्नद्धा - शारीरिक बळाने अथवा सैन्याने परिपूर्ण ।
बलिप्रीता - पूजेने प्रसन्न होणारी बळीने आनन्दीत झालेली ।
बलदेवानुजार्चिता - श्रीकृष्णाद्वारा पूजित ।
बाला - बालकाम्प्रमाणे लीला करणारी ।

ब्राह्मीपदक्षेत्रदेवता - ब्राह्मीपद नावाच्या क्षेत्राची देवता ।
बाधितासुरा - असुरांना बाधा देणारी ॥ ९८॥

बाणबाणासनकरा - हातान्त बाण आणि धनुष्य धारण केलेली ।
बाणलिङ्गार्चनप्रिया - बाणासुराद्वारा केल्या गेलेल्या लिङ्गार्चनाने प्रसन्न झालेली. नर्मदानदीत प्राप्त होणाऱ्या बाणलिङ्गाच्ने पूजन जिला प्रिय आहे, अशी ।
बिन्दुतर्पणसन्तुष्टा - थेम्ब थेम्ब जलाने केल्या गेलेल्या तर्पणाने सन्तुष्ट होणारी. चन्द्रात स्थित बिन्दुच्या पूजनाने सन्तुष्ट होणारी ।
बीजपञ्चकबोधिता - वाग्भव, कामराज, शक्ति हृल्लेखा आणि लक्ष्मीपञ्चक ह्या पाञ्च बीजाने जाणली जाणारी ॥ ९९॥

बीजापूरसमच्छाया - मातुलिङ्ग नावाच्या फळाच्या कान्ति प्रमाणे कान्तिची ।
बुद्धिरूपा - बुद्धिच्या स्वरूपाची ।
बुधस्तुता - विद्वज्जनाद्वारा स्तवन केले गेलेली
वृन्दारकेड्या - देवान्द्वारा स्तुतियोग्य
बृहती - विशाल आकाराची, बृहती नावाच्या छन्दाच्या रूपात असणारी ।
वृन्दावनविहारिणी - वृन्दावनान्त विहार करणारी ॥ १००॥

बेरपूजनसुप्रीता - शिवलिङ्गाच्या आणि शिवमूर्तिच्या पूजनाने अतिशय प्रसन्न होणारी ।
बैजनाथस्वरूपिणी - बङ्गाल प्रान्तान्त प्रसिद्ध बैजनावाच्या व्याधा द्वारा पूजित नाथ (शिवाच्या)स्वरूपान्त
असणारी ।
बोधानन्दात्मकतनुः - ज्ञान आणि आनन्दाच्या आकाराची ।
बौद्धदर्शनदेशिका - वेदबाह्य जनांसाठी बुद्धावतार घेऊन त्यांना वेदविरुद्ध तत्त्वाञ्चा उपदेश करणारी ॥ १०१॥

बन्धहन्त्री - संसारबन्धाचा नाश करणारी ।
बन्धुरूपा - स्वजनाच्या रूपाची ।
बन्धूककुसुमप्रभा - बन्धुक नावाच्या फुलाच्या प्रभेप्रमाणे प्रभायुक्त ।
बम्भराश्रितपादाब्जयुगला - भ्रमरान्द्वारा आश्रित चरणकमळ युगलाची ।
बन्धुरालका - उञ्च निञ्च आणि मनोहर (घुङ्घरू सदृश)केसाञ्ची ॥ १०२॥

भवरोगहरा - संसाररूपी रोग हरण करणारी. शिवाच्या (हलाहल विषजन्य)सन्तापरूपी रोगाला हरणारी ।
भव्यरूपा - भव्य रूपाची ।

भक्तेष्टकामधुक् - भक्त जनाञ्च्या अभीष्ट सिद्धिसाठी कामधेनुरूपा ।
भक्तिगम्या - बाह्य आणि आन्तरिक भक्तिने प्राप्त होणारी ।
भगवती - ईश्वरत्व, धर्म, यश, श्री ज्ञान आणि विज्ञान ह्या सहा भग, ऐश्वर्यांनी युक्त ।
भग्नाहितमनोरथा - शत्रुञ्च्या मनोरथाचा नाश करणारी ॥ १०३॥

भानुकोटिप्रतीकाशा - अनेक कोटि सूर्याप्रमाणे कान्तिमती ।
भावाभावविवर्जिता - भाव पदार्थ आणि प्रागभावादि अभावानेहि रहित अर्थात् चिन्मात्र अधिष्ठान रूपाची ।
भास्वती - स्वयम्प्रकाशित होणारी ।
भारती - सरस्वतीरूपा ।
भामा - सुन्दरी स्त्री. सत्यभामारूपा ।
भार्गवी - भार्गव सम्बन्धिनी विद्या ।
भार्गवानता - शुक्राचार्याद्वारा नमस्कृत ॥ १०४॥

भिक्षुध्येया - ज्ञानी-संन्यासी जनान्द्वारा ध्यान केले जाण्यायोग्य
भिदुरदा - भेदविशिष्ट ज्ञान देणारी, भेद विशिष्ट संसाराचे ज्ञानाने खण्डन करणारी
भिन्नमर्याददुर्गमा - विदनिरूपित विधि आणि निषेधास न मानणा-या लोकान्द्वारा अप्राप्य
भीमा - भेदबुद्धी करणा-या लोकांना भय उत्पन्न करणारी
भीतिहरा - भेदज्ञानजन्य भयाला हरणारी
भीमरथीतीरनिवासिनी - भीमरथी नदीच्या तीरावर निवास करणारी ॥ १०५॥

भुक्तिमुक्त्यैकवसतिः - स्वर्गादि भोगाचे आणि मोक्षाचे प्रधान निवासस्थान,
भुवनत्रयपोषिका - त्रिभुवनाचे पोषण करणारी ।
भुजाकलितनानास्त्रा - आपल्या हातांमधे अनेक प्रकारची आयुधे धारण केलेली ।
भुग्नभ्रूलतिकोज्ज्वला - लतेसारख्या वाकड्या भ्रूलतेने शोभायमान ॥ १०६॥

भूमरूपा - कल्पित जगत्प्रपञ्चाची आधाररूपा ।
भूतिदात्री - ऐश्वर्य देणारी ।
भूतधात्री - प्राणिमात्रासाठी धात्री (उपमाता)अर्थात् तत्सदृश रक्षण करणारी ।
भरापहा - श्रीकृष्णरूप धारण करून पृथ्वीचा भार हरणारी ।
भृतभक्ता - भक्ताञ्चे पोषण करणारी ।
भृत्यजनाह्लादिनी - सेवक जनांना आनन्द देणारी ।
भृतिदायिनी - जीविका प्रदान करणारी ॥ १०७॥

भेदाभेदविनिश्चेत्री - दिसत असलेल्या भेदाचा आणि आत्मरूप अभेदाचा निश्चय करविणारी ।

भेरीपणवतोषिता - भेरी आणि पणव नावाच्या वाद्यांनी सन्तुष्ट होणारी ।
भैरवी - परम शिवाची शक्ति स्त्रियाञ्ची उपास्या ।
भैरवाराध्या - भैरवाद्वारा आराधित ।
भैषज्यादिविधायिनी - औषधिविज्ञानाची आरम्भकर्त्री ॥ १०८॥

भोगमोक्षैकवसतिः - सांसारिक सुख आणि मोक्षाचे एकमेव स्थान ।
भोगिराजपरिष्टुता - सर्पाधिराज शेषद्वारा स्तवन केली गेलेली ।
भौमादिग्रहपीडाहृत् - मङ्गळ वगैरे ग्रहाम्पासून होणारी पीडा हरणारी ।
भौममण्डलपूजिता - राजसमूहाद्वारा पूजित ॥ १०९॥

भण्टाकशाकरसिका - वाङ्ग्याच्या भाजीची आवड असणारी. वाङ्ग्याची भाजी जिला आवडते अशी ।
भण्डासुरनिषूदनी - रुद्रकोपापासून उत्पन्न झालेल्या भण्ड नावाच्या असुराचा नाश करणारी
महेश्वरी - परमशिवरूप महेश्वराची शक्ति
महालक्ष्मीः - महेश्वरमहाविष्णुची करवीर क्षेत्रान्त निवास करणारी महालक्ष्मी (अम्बाबाई)नावाची शक्ति
महालक्षणलक्षिता - श्रेष्ठ लक्षणांनी युक्त ॥ ११०॥

मनोहरा - मनास आकर्षित करणारी ।
मनोगम्या - मनाने जाणली जाणारी ।
महिमा - महिमारूपा ।
महिताश्रिता - पूजित जनान्द्वारापण आश्रित
मदाघूर्णितरक्ताक्षी - मदामुळे फिरत असणारे आणि लाल डोळे आहेत, अशी ।
मत्तमातङ्गगामिनी - मदमस्त हत्तीसारखी चालणारी. मदमस्त हत्तीवर बसून फिरणारी ॥ १११॥

मधुप्रिया - मद्यप्रिय आहे जिला अशी, वसन्त प्रिय आहे जिला, अशी ।
मरकतश्यामा - मरकत मण्याप्रमाणे सावळी ।
मणिविभूषिता - मण्यांनी विभूषित असलेली ।
मणिचूडाद्रिशृङ्गस्था - मणिचूड नावाच्या पर्वताच्या शिखरावर स्थित ।
मल्लारिस्तुतपादुका - श्रीकृष्णाद्वारा अथवा मल्लारिमार्तण्डा द्वारा स्तवन केल्या गेलेल्या पादुका असणारी ॥ ११२॥

मणिपूरान्तरुदिता - मणिपूर नावाच्या चक्राच्या खालच्या भागान्त प्रगट होणारी ।
मल्लिकार्जुनहृद्गता - मल्लिकार्जुनशिवाच्या हृदयान्त स्थित ।

मधुपाक्रान्तपादाब्जा - भ्रमरान्द्वारा व्याप्त चरणकमळाञ्ची ।
महालावण्यशेवधिः - लोकोत्तर सौन्दर्याचे भांडार
महालक्ष्मीपदक्षेत्रवासिनी - महालक्ष्मी पद नावाच्या क्षेत्रान्त निवास करणारी ।
मदनाशिनी - मदाचा नाश करणारी
मनोन्मनी - भ्रूमध्यापासून आठव्या आणि ब्रह्मरन्धापासून खालच्या मनोन्मनी नावाच्या स्थानाच्या रूपान्त असणारी. विषयासक्ति त्यागून स्थिर झालेल्या अन्तःप्रविष्ट परमपदवाच्य मनान्त निवास करणारी अथवा तद्रूप असणारी ।
महामाया - महामाया ।
महायागक्रमार्चिता - अश्वमेधादि यज्ञाच्या क्रमिक अनुष्ठानाने पूजिली गेलेली. भक्ति वगैरेच्या क्रमाने स्थिर झालेल्या मनाने पूजित ॥ ११४॥

महारात्रिसमाख्याता - महारात्रिरूपा आणि “महारात्रि” ह्या नामाने प्रसिद्ध
महिषीराजपूजिता - राणी आणि राजाद्वारा पूजली गेलेली ।
महाग्रहहरासौम्या - मोठ्या ग्रहांना पण दूर करणारी. इन्द्रियबन्धनाना हरणारी. अनात्मरूप ज्ञानाला हरणारी अर्थात् आत्मज्ञान प्रकाशित करणारी आणि सौम्य स्वरूप धारण करणारी ।
मर्दिनीमहिषासुरा - महिषासुराचे मर्दन करणारी ॥ ११५॥

मार्तण्डशतकान्तिभृत् - शताधिक सूर्याच्या कान्तिसारखी कान्ति धारण करणारी ।
मार्कण्डेयाश्रितक्षेत्रमानिनी - मार्कण्डेयमुनिद्वारा आश्रित क्षेत्रान्त निवास करणारी आणि तत्क्षेत्रदेवता रूपात मान्य ।
मारजीविका - शिवनेत्राग्निद्वारा जाळलेल्या कामदेवास जीवित करणारी ॥ ११६॥

मारीदोषप्रशमनी - मारी नावाच्या देवतेद्वारा उत्पन्न फोड वगैरे दोषाञ्चे शीतळारूपाने शमन करणारी ।
माता - मातृरूपा ।
मानसवासिनी - हृदयान्त निवास करणारी ।
माकन्दवनमध्यस्था - मधुर आम्ब्याच्या वनाञ्च्या मध्यान्त निवास करणारी ।
मालतीमालिकाप्रिया - मालती पुष्पाच्या माळा जिला प्रिय आहेत, अशी ॥ ११७॥

मासवर्षयुगात्मा - महिना, वर्ष, युग आणि वर्णाची रूपे धारण करणारी ।
माधवी - माधवाची शक्ति ।
माधवप्रिया - विष्णु जिला प्रिय आहे, अशी वैशाख महिना जिला प्रिय आहे, अशी. विष्णुची प्रिया लक्ष्मी ।

मिथ्याजगदधिष्ठात्री - ज्ञानदशेत पोहोचल्यावर खोट्या भासणाऱ्या जगाची सत्य आधाररूपा ।
मिथ्यावाक्यविवर्जिता - खोट्या वचनाने रहित ॥ ११८॥

मीनकेतनसंसेव्या - कामदेवाद्वारा सेवित ।
मीनायतविलोचना - मासळीसारख्या पसरलेल्या डोळ्याची ।
मीनादिराशिनिलया - मीन, मेष वगैरे राशि जिचे निवासस्थान आहे, अशी ।
मीलनावनसृष्टिकृत् - समग्र संसाराचे संहार, रक्षण आणि सर्जन करणारी ॥ ११९॥

मुद्रिणीशक्तिविनुता - मुद्रिणी नावाच्या शक्तिद्वारा स्तवन केली गेलेली ।
मुग्धेन्दुकलिकाञ्चिता - रम्य चन्द्रकलेने युक्त ।
मुख्यशक्तिः - ब्रह्मा, विष्णु, रुद्र वगैरे मध्ये पण शक्ति उत्पन्न करणारी ।
मुनिध्येया - मुनिजनां द्वारा ध्यान करण्यास योग्य ।
मुमुक्षुजनसेविता - मोक्षाची इच्छा करणाऱ्या विरक्त आणि ज्ञानी जनान्द्वारा सेवित ॥ १२०॥

मुदिता - प्रसन्न हृदयाची. मुदितावृत्तिच्या रूपात असणारी ।
मुरजाभिज्ञा - मुरज नावाच्या वाद्याची ज्ञात्री ।
मुनिमानसहंसिका - मुनिजनाञ्च्या मनरूपी मानस सरोवरातील हंसी
मूलमन्त्रत्रयी - मूलविद्यारूपा
मूर्तिमती - प्रत्यक्षरूपा
मूर्च्छितदानवा - दानवांना मूर्च्छित करणारी ॥ १२१॥

मूकवाग्दाननिरता - मुक्या लोकांना वाणी (वाचेचे)दान करण्यान्त मग्न असलेली. (कोल्लार क्षेत्रात मूकाम्बा ह्या नावाने प्रसिद्ध)।
मूढाज्ञाननिवर्तिका - मूर्ख जनाञ्च्या अज्ञानाचा नाश करणारी
मृतसञ्जीवनीविद्या - मेलेल्यांना पण जिवन्त करणारी विद्या. मृतसञ्जीवनी नावाच्या मृत्युञ्जयमन्त्राच्या रूपान्त असणारी. (ही विद्या चन्द्रलाम्बेने अश्विनीकुमारांस दिली आहे, असे तीर्थस्कन्धान्त साङ्गितले जाईल।)
मृत्युञ्जयकुटुम्बिनी - मृत्युवर जय देणाऱ्या परमशिवाची गृहिणी ॥ १२२॥

मृष्टभोक्त्री - स्वच्छ केलेल्या खाद्य वस्तूंना खाणारी ।
मृदङ्गेष्टा - मृदङ्ग नावाचे वाद्य जिला इष्ट आहे, अशी ।
मृजातुष्टा - बाह्य आणि आन्तरिक शुद्धिने सन्तुष्ट होणारी ।
मृदुस्वरा - कोमळ स्वराची ।
मेरुचक्रशिरोवासा - मेरुच्या आकाराच्या श्रीचक्राच्या शीर्ष भागान्त निवास करणारी. सुमेरु पर्वतावर स्थित ग्रह चक्राच्या उर्ध्वभागान्त ध्रुवरूपाने निवास करणारी ।

मेध्या - पवित्र ।
मेधाविधायिनी - बुद्धि निर्माण करणारी ॥ १२३॥

मेनकानाट्यरसिका - मेनकेच्या घरी पार्वतीरूप धारण करून अनेक प्रकारचे अभिनय करण्याची आवड ठेवणारी ।
मेघश्यामकचोच्चया - मेघां प्रमाणे काळ्या केशसमूहाची ।
मैत्र्यादिवासनालभ्या - मैत्री, करुणा वगैरे चित्तशोधक वासनांनी प्राप्त होणारी ।
मैनाकाचलसोदरी - मैनाक पर्वताची सख्खी बहीण ॥ १२४॥

मैरालतन्त्रविख्याता - मैराल नावाच्या तन्त्रान्त प्रसिद्ध
मैरेयमदमन्थरा - मद्यजन्य मदामुळे मन्द गमन करणारी ।
मोक्षप्रदा - मोक्ष देणारी ।
मोहहन्त्री - मोहाचा नाश करणारी ।
मोहिनी - मोहिनी (मोहन करणारी)
मोदकप्रिया - मोदक जिला आवडतात, अशी ॥ १२५॥

मौनिमण्डलनिध्येया - मुनिसमूहाद्वारा ध्यान करण्यास योग्य. मौनधारण क्रमाने ध्यान करण्यायोग्य ।
मौहूर्तिकगणेडिता - ज्योतिषाञ्च्या समुदायाद्वारा स्तवन केले गेलेली ।
मञ्जुमञ्जीरसुभगा - सुन्दर पायातल्या (आभूषणांने)सुरम्य ।
मन्दारस्रगलङ्कृता - मन्दार पुष्पनिर्मित माळाने अलङ्कृत ॥ १२६॥

मन्दराचलगा - मन्दर नावाच्या पर्वतावर निवास करणारी ।
मन्दगमना - मन्द मन्द चालणारी
मङ्गलाकृति - मङ्गलमयरूपा. मङ्गलागौरीच्या रूपात असणारी
मन्त्रकूटाद्रिशिखरवसद्रामवरप्रदा - मन्त्रसमूह रूप पर्वताच्या शिखरस्थानान्त निवास करणाऱ्या परशुरामांना वर देणारी मन्त्रकूट नावाच्या पर्वताच्या शिखरावर राहणाऱ्या परशुरामास वर देणारी ॥ १२७॥

मन्दाकिन्यघसंहर्त्री - मन्दाकिनी नदीच्या पापाञ्चा नाश करणारी (अर्थात् मन्दाकिनीद्वारा भीमानदीत स्नान केल्याने तिच्या पापाञ्चा नाश केला आहे जिने, अशी.)
मन्त्रिणीन्यस्तराजधूः - मन्त्रिणी नावाच्या शक्तिवर जिने आपला समग्र राज्यभार ठेवला आहे, अशी
मन्त्रपञ्चकसंराजद्रक्तशुक्लपदद्वया - जिचे लाल आणि श्वेत असे दोन्ही पाय सद्योजातादि पाञ्च मन्त्राने शोभित होत आहेत, अशी ॥ १२८॥

यतिशैलकृतावासा - मन्त्रकूट पर्वतावर निवास केलेली ।
यमपाशविनाशिनी - यमराजाच्या पाशाचा नाश करणारी ।
यज्ञरूपा - यज्ञात्मक विष्णुरूपा ।
यज्ञपूज्या - यज्ञद्वारा पूजनीय
यजमानस्वरूपिणी - शिवाच्या आठमूर्ति पैकी एक मूर्ती, यजमानाच्या रूपात असणारी. यजमान आणि स्व अर्थात् आत्म्याच्या रूपात असणारी ॥ १२९॥

यातुधानप्रशमनी - राक्षसाञ्चा नाश करणारी ।
यातना - दुष्टांसाठी नरकजन्य पीडास्वरूपा ।
यातनक्षमा - भक्तांना त्याञ्च्या प्रारब्धामुळे प्राप्त यातनेचा नाश करण्यात समर्थ ।
यावकारुणपादाब्जा - मेन्दी मुळे लाल चरणकमळाची ।
युवतिव्रजनायिका - युवती न्च्या समूहाची नायिका ॥ १३०॥

युक्तायुक्तविचारज्ञा - उचित आणि अनुचित विचाराची ज्ञात्री ।
युगानन्त्यैकसाक्षिणी - अनन्त युगाञ्ची एकमात्र साक्षिणी ।
युद्धध्वस्ताखिलारातिः - युद्धान्त सर्व शत्रूञ्चा नाश केलेली ।
युग्मेतरविलोचना - युगलभिन्न अर्थात् तीन नेत्राञ्ची ॥ १३१॥

यूपैकादशनीतुष्टा - यूपैकादशनी नावाच्या यागाने सन्तुष्ट होणारी ।
यूथाधिपतिमध्यगा - वीर समूहाच्या अधिपती न्च्या मध्ये जयलक्ष्मीच्या रूपान्त असणारी ।
योधृसाहस्रदमनी - अनेक सहस्र योद्ध्याञ्चे दमन करणारी ।
योधी - युद्ध करणारी ।
योषिन्मतल्लिका - स्त्रियांमध्ये श्रेष्ठ ॥ १३२॥

योगिध्येया - योगिजनां द्वारा ध्यान करण्यायोग्य ।
यौवनाढ्या - यौवनवती ।
यन्त्रराजान्तरर्चिता - यन्त्रराजाच्या मध्ये पूजित ।
रमणीया - अतिरम्य रूपवती ।
रमावन्द्या - लक्ष्मीद्वारा पण वन्दनीय ।
रजताचलवासिनी - रजतपर्वतावर निवास करणारी ॥ १३३॥

रक्षाकरी - भक्त जनाञ्चे रक्षण करणारी ।
रत्नभूषा - रत्नमय आभूषण धारण केलेली ।
रजनीचरमर्दिनी - राक्षसाञ्चे मर्दन करणारी ।
रघुनाथार्चिता - रामचन्द्राद्वारा पूजित ।

रस्या - स्वानन्दानुभूति च्या योग्य ।
रहोयागक्रमप्रिया - एकान्तात केल्या जाणऱ्या चैतन्याग्नींत पुण्य वगैरेंचे हवनरूप यागाच्या प्रयोगाची आवड असणारी. एकान्तसङ्गीतरूप यागान्त पाऊल ठेवणे प्रिय असणारी ॥ १३४॥

सहस्रनामावलीच्या अनुसार खालील श्लोक असावा, परन्तु मूळ पोथीत तो दिला नाही -
रक्ताम्बरधरा - रक्तवर्ण वस्त्र धारण केलेली देवी ।
रक्तांङ्गी - रक्तवर्ण अङ्गाची ।
रक्तवाससा - रक्तवर्ण वस्त्रादि पदार्थत निवास करणारी. रक्तवस्त्रधारिणी ।
रक्तबीजवधामात्रा - रक्तबीजाचा वध करणारी मात्रारूपा ।
रक्षोगणविदारिणी - राक्षसगणाञ्चे विदारण करणारी ॥ १३५॥

रचिताशेषभुवना - जिने समग्र भुवनाञ्ची रचना केली आहे, अशी ।
रक्तशुक्लपदद्वया - लाल अर्थात् शक्तिमय आणि शुक्ल अर्थात् शिवमय चरणयुगलाञ्ची ।
रथन्तरस्तुता - रथतर नावाच्या सामवेदभागाने स्तवन केले गेलेली
रामा - योगी लोक जिच्यात रमतात, अशी
राकारमणभासुरा - पूर्णिमाचन्द्राप्रमाणे चमकणारी ॥ १३५॥

राशिभूतदया - एकत्रीकृतदयारूपा ।
रात्रिपूज्या - रात्रीच्या वेळी विशेषरूपाने पूजनीय. हळदीने पूजनीय ।
राज्यप्रदायिनी - राज्य प्रदानकरणारी ।
राजराजेश्वरी - कुबेराची पण ईश्वरी ।
राज्ञी - ब्रह्माण्डाधिपाची राणी, विश्वाची राणी ।
राधारमणसन्नुता - राधेच्या स्वामी श्रीकृष्णद्वारा स्तवन केले गेलेली ॥ १३६॥

राजीवलोचना - कमळ सदृश नयनाञ्ची ।
रामोपासिता - स्त्रियां द्वारा उपासित, रामाद्वारा उपासित ।
रागतत्त्ववित् - भैरवी वगैरे रागाञ्चे तत्त्व जाणणारी ।
रिपुहन्त्री - शत्रूचा नाश करणारी ।
रिक्तभया - भयाने रहित ।
रिरंसु - परमेश्वरान्त रमण्याची इच्छा करणारी ।
रीतिशोधिनी - कालिदास वगैरे कवी ऩ्च्या काव्य रीतिचे शोधन करणारी ॥ १३७॥

रुचिराङ्गी - सुन्दर अङ्गाची ।
रुद्रपूज्या - रुद्राद्वारा पूजनीय
रुद्राक्षाभरणाञ्चिता - रुद्राक्षनिर्मित आभूषणानी युक्त

रुजापहा - रोगाञ्चा नाश करणारी ।
रुद्धमोहा - मोहाचा अवरोध करणारी ।
रूपयौवनशालिनी - रूप आणि यौवनाने शोभित होणारी ॥ १३८॥

रूढिप्रदा - “अश्वकर्ण” वगैरे शब्दान्त विद्यमान शक्ति (अनादि कालापासून येत असलेल्या शब्द प्रयोगाला)देणारी ।
रूढमूला - सर्व अङ्कुर वगैरेञ्च्या कारणाञ्ची पण कारण ।
रुक्षमानसदुर्गमा - काम, क्रोध, वगैरे विकारांनी युक्त हृदयाच्या लोकान्द्वारा न जाणली जाणारी ।
रेवतीपतिसंसेव्या - बलरामाद्वारा सेवनीय ।
रेवत्यागक्षराधिपा - रेवती नक्षत्राच्या अक्षराञ्ची स्वामिनी ।
जैमिनीय सूत्रान्त (अ २ पा. २ अ. १२)रेवत्यधि करणान्त उल्लिखित तैत्तिरीय ब्राह्मणवाक्य “एतस्यैव रेवतीषु वारवन्तीयमग्निष्टोमसाम कृत्वा पशुकामो ह्येतेन यजेत” मध्ये आलेल्या अक्षराञ्ची अधिष्ठात्री ॥ १३९॥

रेखायितजगद्देवा - ओळी-ओळीने अनेक ब्रह्माण्डाञ्ची रचना करणारी ।
रेवा - नर्मदारूपा ।
रैप्रदा - धन-ऐश्वर्य देणारी ।
रैवताद्रिगा - रैवत पर्वतावर स्थित ।
रोमालीजितधूमालिः - रोमपङ्क्तिने धुराच्या पङ्क्तिला जिङ्कणारी ।
रोचनाकुङ्कुमार्चिता - गोरोचन आणि केशराने अलङ्कृत ॥ १४०॥

रोगपर्वतदम्भोलिः - रोगरूपी पर्वतांसाठी वज्ररूप ।
रोषावेशविवर्जिता - क्रोधाच्या आवेशाने रहित ।
रौद्री - रुद्राची शक्ति
रौरवसामेड्या - रौरव नावाच्या सामवेद भागाने स्तवन केली जाण्यायोग्य ।
रौरवादिभयापहा - रौरव वगैरे नरकाम्पासून होणाऱ्या भयाचा नाश करणारी ॥ १४१॥

रन्ध्रद्वयत्तयाकारपञ्चमन्त्रलसत्पदा - पाच छिद्राञ्च्या आकारान्त असलेल्या पूर्वोक्त वाग्बीजादि पाञ्च मन्त्रांनी अथवा सद्योजातादि पाञ्च मन्त्रांनी शोभायमान चरणयुगलवती ।
रम्भास्तम्भसमानोरूः - केळ्याच्या खाम्बासारख्या मांड्या असणारी ।
रङ्गवल्ल्यङ्कितालया - राङ्गोळीने सजलेल्या निवास भवत्युक्त ॥ १४२॥

रञ्जिताशेषभुवना - सर्व भुवनांना आनन्दित करणारी ।
रङ्गक्षेत्राधिदेवता - “रङ्ग” नावाच्या क्षेत्राची अधिष्ठात्री देवता ।

ललिता - लोकोत्तर होऊन विराजमान अथवा सुकुमार रूपावती ।
लक्षणागम्या - लक्षणावृत्ति द्वारा जाणण्यायोग्य ।
लयस्थित्युद्भवेश्वरी -प्रलय, रक्षण आणि सृष्टिची ईश्वरी ॥ १४३॥

लज्जाबीजसमाराध्या - लज्जाबीज मन्त्राने आराधनीय
लक्ष्मीः - शोभावती, लक्ष्मी ।
लक्ष्मणपूजिता - श्रीरामाच्या लहान भावाद्वारा (लक्ष्मणा द्वारा)पूजली गेलेली. (लक्ष्मीवान् लोकान्द्वारा पूजित।)
लास्यदर्शनसन्तुष्टा - लास्य नृत्य बघण्याने प्रसन्न होणारी ।
लाभालाभविवर्जिता - लाभ आणि हानीने रहित ॥ १४४॥

लावण्यवारिधिः - सुन्दरतेचा समुद्र ।
लाक्षारुणा - लाक्षारसाने लाल ।
ललित सज्जना - सज्जनाञ्चे लाड करणारी ।
लामज्जकातिसुरभिः - कस्तुरी मुळे अतिशय सुगन्धित ।
लिपिङ्करविचक्षणा - लिपिकार्यात समर्थ ॥ १४५॥

लिक्षायितमहादैत्या - मोठ-मोठ्या दैत्यांना ऊसारखे तुच्छ लेखणारी ।
लिप्तान्या - अन्य अर्थात् जीवांना अविद्येने लिम्पून ठेवलेली ।
लिकुचस्तनी - “बडहल” नावाच्या फळा सारखे स्तन असणारी ।
लीलाविनोदिनी - लीला आणि विनोद् करणारी. लीले मुळे रञ्जन करणारी ।
लीनाकारा - भक्तिरहित लोकां साठी झाकलेल्या आकाराची. प्राण्याञ्च्या अविद्येमुळे झाकलेल्या ज्ञानात्मक आकाशवती ॥।

लीढसुधारसा - अमृत रसाचा आस्वाद् केलेली ॥ १४६॥

लुब्धानवाप्या - लोभी असली तर ब्राह्मण होणारी ।
लुब्धानवद्या - भक्तजनाञ्च्या हिताचा लोभ करणारी असूनपण दोष रहित ।
लुलितालका - परम शिवाच्याबरोबर क्रीडेच्या वेळी अस्तव्यस्त केसाञ्ची ।
लुप्तभराम्बुधिः - संसारसमुद्राचा नाश करणारी ।
लूतातन्तुनिभा - कोळ्याच्या जाळ्याच्या तन्तु प्रमाणे अतिसूक्ष्म ।
लूनदोषा - दोषांना कापणारी ।
लूलुरवप्रिया - शुभकार्याच्या वेळी स्त्रियान्द्वारा उच्चारित होणाऱ्या “उलूलूलू” अशा शब्दाची आवड असणारी ॥ १४७॥

लेशी भवज्जगज्जाला - संसाराच्या जाळ्याला लेशमात्र बनविणारी ।

लेखावन्द्य पदाम्बुजा - देवां द्वारा वन्दनीय चरण कमळाञ्ची ।
लोपामुद्रार्चिता - अगस्तिपत्नी लोपामुद्रेद्वारा पूजली गेलेली ।
लोभदूरा - लोभ जिच्या पासून दूर आहे, अशी ।
लोकत्रयप्रसूः - त्रिभुवनाची जननी ॥ १४८॥

लोलालका - चञ्चल केसाञ्ची (कुरळ्या केसाञ्ची)।
लौल्यहन्त्री - चञ्चलतेचा नाश करणारी. लालचीपणा दूर करणारी ।
लौकिकाचारपालिका - धर्मज्ञ जनाञ्च्या आचाराचे प्रमाणरूपाने संरक्षण करणारी ।
लङ्घेतराज्ञा - अनुल्लङ्घनीय आज्ञेची ।
लङ्काधिवासा - लङ्कानगरीत पण निवास करणारी ।
लम्बोदरप्रसूः - गणेशाची जननी ॥ १४९॥

वरदा - वर देणारी ।
वनिता चूडामणिः - स्त्रीसमुदायातील प्रधान (श्रेष्ठ)।
वल्लीपतिप्रसूः - स्कन्दाची जननी ।
वत्तंसितेन्दुकलिका - चन्द्रकलेला शिरोभूषण बनविलेली ।
वर्धमानदयारसा - वाढलेल्या दयात्मक रसाची ॥ १५०॥

वरारोहा - परमशिवास स्वतः च प्राप्त करणारी. श्रेष्ठ नितम्बभागाची ।
वदान्येष्टा - दानी आणि अभीष्ट दानी जनाञ्ची अभीष्ट
वशिनी - सर्वांना आपल्या अधीन करणारी ।
वज्रदायिनी - इन्द्रास वज्र देणारी ।
वक्षोजविनमन्मध्या - स्तनभाराने झुकत असलेल्या मध्यभागाची ।
वरेण्या - श्रेष्ठ ।
वक्रकुन्तला - कुरळ्या केसाञ्ची (अर्थात् महाभाग्यवतीच्या लक्षणांनी.)॥ १५१॥

वल्लभा - सर्व उपासकाञ्ची प्रिय ।
वामनयना - सुन्दर नेत्राची ।
वारूणीमदविह्वला - खजूराच्या रसाच्या मदाने स्वात्मानन्दात तन्मय. मद्याच्या धुन्दीने उन्मत ।
वामस्तन्यस्तवीणा - डाव्या हृदय भागान्त वीणादण्ड ठेवलेली ।
वाराहीसेविताऽररा - वाराही देवीद्वारा सेवित जिचे द्वार आहेत अशी ॥ १५२॥

वालीसमुल्लसत्कर्णा - कानान्तल्या आभूषणाने शोभायमान कानाञ्ची ।
वामाचारप्रवर्तिका - वाममार्गाचे प्रवर्तन करणारी ।

वासुदेवी - वासुदेवाची शक्ति,
वामदेवी - वामदेव अर्थात् शिवाची शक्ति
वात्सल्यैकनिवासभूः - वात्सल्याची एकमात्र निवासभूमि ॥ १५३॥

वाक्कामशक्तिमायाश्रीबीजभृङ्गपदाम्बुजा - वाग्बीज, कामबीज, शक्तिबीज, मायाबीज आणि श्रीबीज रूपी भ्रमरांनी सेवित चरणकमळाञ्ची ।
वाजपेयादियज्ञेज्या - वाजपेय वगैरे यज्ञान्द्वारा उपास्य ।
वाजिकुञ्जरदायिनी - घोडे आणि हत्ती देणारी ॥ १५४॥

विधिज्ञा - विधि जाणणारी ।
विधिसंवेद्या - ब्रह्मदेवाद्वारा जाणण्यायोग्य ।
विध्यण्डशतनायिका - शेकडो ब्रह्मदेवाञ्ची आणि शेकडो ब्रह्मांडाञ्ची ईश्वरी ।
विरजा - रजोगुणाने रहित. वि अर्थात् परम शिवाचे मनोरञ्जन करणारी ।
विश्वजननी - समग्र विश्वाची जननी ।
विश्वामित्रमुनिस्तुता - विश्वामित्रमुनि द्वारा स्तवन केले गेलेली ॥ १५५॥

विन्ध्यशृङ्गकृतावासा - विन्ध्यपर्वताच्या शिखरावर निवास करणारी
विष्णुमाया - व्यापक परमेश्वराची माया. व्यापक माया ।
विषापहा - सर्व प्रकारच्या विषाचा नाश करणारी ।
वीरपुत्रा - तारकासुराचा वध करणारे स्कन्द जिचे पुत्र आहेत अशी (वीरपुत्रवती)।
वीर भार्या - त्रिपुरारि शिवाची भार्या ।
वीरा - स्वतःपण वीर ।
वीक्षैकसृष्टभूः - दृष्टिपाताने केवल पृथ्वी आदिची सृष्टि करणारी ॥ १५६॥

वीतिहोत्रानुतपदा - अग्निदेवाद्वारा स्तुत चरणयुगलाञ्ची ।
वीतरागनिषेविता - विषयासक्तिरहित त्यागी जनान्द्वारा सेवित ।
वृत्रहत्याघशमनी - वृत्रवधानन्तर सन्नतिक्षेत्रान्त येऊन भीमरथी नदीत स्नान केलेल्या इन्द्राच्या वृत्रवध जन्य पापाचा नाश करणारी ।
वृकासुरविनाशिनी - वृक नावाच्या असुराचा नाश करणारी ॥ १५७॥

वृजिनघ्नी - पापाञ्चा नाश करणारी ।
वृत्तिवेद्या - अभिधावृत्तिद्वारा सगुणरूपान्त जाणण्यायोग्य आणि लक्षणावृत्तिद्वार निर्गुणरूपान्त जाणण्यायोग्य. अखंडाकार वृत्तिने साक्षात्कार करण्यायोग्य ।
वृत्तकृत् - पद्य आणि सच्चरित्रांना निर्माण करणारी ।
वृत्तिवर्जिता - विकामी?? कधी न वसणारी ।

वेलातिगदया - सीमारहित दया करणारी ।
वेदवेद्या - वेदान्द्वारा जाणण्या योग्य ।
वेधाविलासिनि - वाणी रूपाने ब्रह्मदेवाची गृहिणी. ब्रह्मदेवाद्वारा विश्वाची रचना करविणारी ॥ १५८॥

वैद्या - वैद्याच्या रूपान्त असणारी ।
वैश्वानरमुखी - अग्निरूप मुखाची अर्थात् अग्निमधे दिलेल्या आहुतिला अग्निद्वारा ग्रहण करणारी ।
वैष्णवीपददेवता - “वैष्णवी पद” नावाच्या क्षेत्राची देवता ।
वैमानिक गणस्तुत्या - विमानान्त स्थित देवगणान्द्वारा स्तवन केली जाणारी ।
वैतानविधितोषिता - यज्ञसम्बन्धी विधानाने सन्तुष्ट होणारी ॥ १५९॥

वौषड्वाहास्वधारूपा - वौषट् स्वाहा आणि स्वधा ह्या स्वरूपाची ।
वन्दारुजनवत्सला - नमन करणाऱ्या लोकाम्प्रति वात्सल्यपूर्ण ।
शरदिन्दुसहस्राभा - शरत्कालिक सहस्राधिक चन्द्राच्या कान्ति सारखी कान्तियुक्त
शकलीकृतपातका - पापाञ्चे तुकडे तुकडे करणारी ॥ १६०॥

शमिताशेषपाखण्डा - सर्वविध पाखंडाचा नाश करणारी ।
शतक्रतुपदप्रदा - इन्द्रपद देणारी ।
शफराक्षी - मासोळीसारख्या डोळ्याञ्ची, मीनाक्षी ।
शशिमुखी - चन्द्रसदृश मुखवती ।
शबरी - व्याधरूप शङ्कराची पत्नी शबरी रूप ।
शच्यभिष्टुता - शची अर्थात् इन्द्राणीद्वारा विशेषरूपाने स्तवन केली गेलेली ॥ १६१॥

शारदा - सरस्वती. शार अर्थात् जल समूहाला देणारी. शार अर्थात् शत्रुप्रयुक्त बाणसमूहास दा - कापणारी ।
शाश्वतैश्वर्या - नित्य ऐश्वर्ययुक्त ।
शाम्भवीपदवासिनी - शाम्भवीपद नावाच्या क्षेत्रान्त निवास करणारी ।
शातोदरी - कृशोदरी ।
शास्त्रमयी - शास्त्रात्मक, क्षारत्रपूर्ण ।
शान्ता - शान्तस्वरूपा
शाकम्भरी - शाकम्भरी देवी ।
शिवा - शिवाची पत्नी ॥ १६२॥

शिलीमुखलसत्पादा - भ्रमरांनी शोभित चरणयुगलावती ।

शिलीमुखलसत्करा - बाणांनी शोभित हाताञ्ची ।
शिरीषसुकुमाराङ्गी - शिरिषाच्या फुलाप्रमाणे कोमलाङ्गी ।
शिलादस्तुतितोषिता - नन्दिकेश्वराच्या पित्याच्या स्तुतिने प्रसन्न झालेली ॥ १६३॥

शिथिलीकृतनिर्बन्धा - कर्मबन्धनास शिथिल करणारी ।
शिखरीन्द्रतनूभवा - गिरिराजहिमालयाची पुत्री ।
शिखण्डिमण्डलाक्रान्ता - मोराञ्च्या समूहाने घेरलेली ।
शीतांशुकृतशेखरा - चन्द्रास शेखरभागान्त धारण केलेली. चन्द्रास शिरोभूषण बनविलेली ॥ १६४॥

शीर्णपर्णाशनतपाः - गळलेली पाने खाऊन तप केलेली ।
शुचिः - पवित्र ।
शुद्धा - शुद्धरूपवती. शुद्ध करणारी ।
शुकप्रिया - क्रीडाशुक जिला आवडता आहे, अशी. शुकदेव जिचे आवडते आहेत, अशी ।
शुभकृत् - शुभ करणारी ।
शूरलोकेड्या - शूर जनान्द्वारा स्तुत ।
शूलिनी - शूल धारण केलेली. शूलिनी देवीच्या रूपाची ।
शूलरोगहृत् - शूलरोगाला हरणारी ॥ १६५॥

शृङ्गाररस सम्पूर्णा - श्रृङ्गार नावाच्या रसाने परिपूर्ण
शृङ्खलामोचनक्षमा - बन्धनापासून भक्तास सोडविण्यान्त समर्थ ।
शेवधिः - खजिन्याच्या रूपात असलेली भांडाररूपा
शेषिणी - सर्व वस्तूञ्चा नाश झाल्यावर पण प्रलयकालान्त उरणारी. सर्वश्रेष्ठ
शेषभाविता - शेषनागाद्वारा सेवित
शैवसत्कृता - शिवभक्तान्द्वारा पूजित ॥ १६६॥

शैलूषतोषिणी - विश्वात्मक नाटक करणाऱ्या परमशिवरूप नटास प्रसन्न करणारी ।
शैलकन्या - हिमालयपुत्री ।
शोकविनाशिनि - भक्तजनाञ्च्या शोकाचा नाश करणारी ।
शोणश्वेतपदद्वन्द्वा - लाल आणि गोऱ्या चरणयुगलवती ।
शोभाढ्या - शोभेने भरलेली. (शोभापूर्ण)
शोभनाकृतिः - रमणीय आकारयुक्त ॥ १६७॥

शौर्यप्रदा - शूरता प्रदान करणारी ।
शौनकादिस्तु - शौनक वगैरे महर्षिद्वारा स्तवन केले गेलेली ।

शङ्करवल्लभा - शङ्कराची प्रिया ।

षड्गुणैश्वर्यसम्पन्ना - सन्धि, विग्रह, यान, आसन, द्वैध आणि आश्रय ह्या सहा गुणांनी आणि अणिमा, महिमा वगैरे अष्ट सिद्धिरूप ऐश्वर्याने भरलेली. ऐश्वर्य, धर्म, यश, श्री ज्ञान आणि वैराग्य ह्या सहा गुणाञ्च्या आधिपत्याने भरलेली ।

षडाधारोपरिस्थिता - मूलाधार, स्वाधिष्ठान, मणिपूर, अनाहत, विशुद्ध आणि ज्ञानचक्र ह्या सहा आधाराञ्च्यावर सहस्रार स्थानान्त राहणारी ॥ १६८॥

षट्पदस्तम्भिताशेषसेतुक्षोणीशसैनिका - सेतु राजाच्या सर्व सैनिकांना भ्रमरान्द्वारा स्तम्भित केलेली ।

षाण्मातुरप्रसुः - षडाननाची आई

षोढान्यासवित् - सहा प्रकारच्या न्यासांना जाणणाऱ्या साधकाच्या रूपान्त असणारी ।

षोडशी मनुः - षोडशी नावाच्या मन्त्राच्या रूपान्त असणारी ॥ १६९॥

षण्डीकृतमहाशूरा - मोठ-मोठ्या शूरांना पण नपुंसक किंवा तिरस्कृत करणारी ।

षण्डमध्यविहारिणी - कमळाञ्च्या समूहान्त विहार करणारी ।

सत्यज्ञानानन्दरूपा - सत्य, ज्ञान आणि आनन्द - ह्या तीन रूपांनी युक्त ।

सदाशिवपतिव्रता - सदाशिवाची पतिव्रता पत्नी ॥ १७०॥

सतीसमयतत्त्वज्ञा - पतिव्रता सिद्धान्त तत्त्वाची ज्ञात्री. कालत्रय सत्ताशालिनी असून त्याच्या तत्त्वास जाणणारी ।

समानाधिकवर्जिता - आपल्या समान आणि आपल्यापेक्षा अधिक इतर पदार्थांनि रहित ।

सालग्रामग्रहा - शाळग्रामरूपा असून ज्ञानस्वरूपा. शत्रु- नाशासाठी युद्धान्त सालवृक्ष समूहास ग्रहण करणारी ।

सारस्वतदा - सारस्वत तत्त्वाला देणारी ।

साक्षिवर्जिता - इतर साक्षात् द्रष्टयाने रहित ॥ १७१॥

सितशोणपदा - गोऱ्या आणि लाल चरणांनी युक्त ।

सिद्धा - भक्तिरूपा. सर्वसिद्धियुक्त ।

सितामधुरभाषिणि - साखरेसारखी गोड बोलणारी ।

सुखदा - स्वर्गादि सुख देणारी ।

सुलभा - सरळतेने प्राप्त होणारी ।

सुभ्रू - सुन्दर भुवयाञ्ची ।

सुरपूज्या - देवान्द्वारा पूजनीय ।

सुधाश्रुतिः - अमृत रस प्रवाहित करणारी ॥ १७२॥

सूतानेकजगत् - अनेक जगांना उत्पन्न करणारी ॥

सूर्यवन्द्या - सूर्यनारायणाद्वारा नमस्कृत ।
सूदितदूर्मदा - मदपूर्ण दुष्टाञ्चा नाश करणारी ।
सूक्ष्मसृष्टिकरी - अणुरूपाची सृष्टि करणारी ।
सेतुः - मर्यादारूप संसार सागरात बुडलेल्या जनाञ्चा उद्धार करणारी ।
सेतुराजनिषूदिनी - सेतुराजाचा नाशकरणारी ॥ १७३॥

सैरन्ध्रीजनसंसेव्या - राजस्त्रियाञ्चे अलङ्कार वगैरे बनविणाऱ्या स्त्रियान्द्वारा सेवनीय ।
सौम्या - सोमयागाच्या योग्य. भक्तांवर अनुग्रह करणारी. सुन्दरी. सौम्य स्वभावाची ।
सौभाग्यदायिनी - सौभाग्य देणारी ।
संसारदुःख संहर्त्री - संसार दुःखाचा नाश करणारी ।
सन्नतितिक्षेत्रवासिनी - सन्नति क्षेत्रान्त निवास करणारी ॥ १७४॥

हनुगुण्टपुरावासा - हनुगुण्ट नावाच्या नगरान्त निवास करणारी ।
हरिद्रालेपलालसा - हळदीच्या लेपाची इच्छा करणारी ।
हसन्मुखी - हसतमुखी ।
हयग्रीवसेव्या - हयग्रीवावतारधारी विष्णुद्वारा अथवा हयग्रीवनावाच्या मुनिद्वारा सेवनीय ।
हर्यक्षवाहिनी - सिंहवाहिनी ॥ १७५॥

क्षेमङ्करी क्षेत्रपालपूज्या क्षेत्रज्ञरूपिणी ॥ १८०॥

हीराभा - हीऱ्याञ्च्या तेजाने युक्त ।
हुतभुग्वक्त्रा - अग्निरूपमुखा ।
हुहूहाहादिगीतगीः - हुहू आणि हाहा वगैरे गन्धर्वान्द्वारा स्तवन केली गेली आहे गानरूप वाणी जिची ।
हृदयङ्गमचारित्रा - मनोहर चरित्राची ।
हृष्टा - प्रसन्न असणारी ।
हेरम्बमातृका - गणपतिची आई ॥ १७७॥

हय्यङ्गवी हृदया - लोण्यासारख्या कोमळ हृदयाची ।
होत्री - यजमान स्वरूपा ।
होत्रादिमन्त्रगा - होतृ, आदि ऋत्विजान्द्वारा प्रयुक्त होणाऱ्या मन्त्रान्त राहणारी ।
हंसमन्त्रार्थतत्त्वज्ञालकाराढ्यकलास्वरा - परमात्मवाचक “हंस” मन्त्राच्या अर्थाचे तत्त्व स्वाभिन्न रूपात जाणणारी असून लकारसहित षोडशस्वरमातृका रूप कलामयी ॥ १७८॥

क्षणक्षपितपा पौघा - क्षणभरान्त पापसमूहाचा नाश करणारी ।

क्षामक्षोभविनाशिनी - अनावृष्टि वगैरे प्रजापीडेचा आणि नृपती न्च्या परस्पर कलहाने उत्पन्न क्षोभाचा नाश करणारी ।
क्षिप्रप्रसादकरणी - लौकर कृपा करणारी ।
क्षीरसागरकन्यका - दुग्ध समुद्राची पुत्री ॥ १७९॥

क्षुमापुष्पप्रतीकाशा - अतसी नावाच्या फुलासारख्या कान्तिची
क्षुधातृष्णानिवारिणी - भूक आणि तहान दूर करणारी ।
क्षेमङ्करी - कल्याण करणारी ।
क्षेत्रपालपूज्या - क्षेत्रपाल नावाच्या देवान्द्वारा पूजनीय. आपल्या शरीराचे रक्षक क्षीरसमुद्र आणि हिमालयाद्वारा पूजनीय ।
क्षेत्रज्ञरूपिणी - जीव स्वरूपिणी, लक्ष्मी स्वरूपिणी ॥ १८०॥

क्षोणीरूपा - पृथ्वीरूपा ।
क्षोदकर्त्री - पापाञ्चे चूर्ण करणारी ।
क्षौद्रतर्पणतर्पिता - मधाने केलेल्या तर्पणाने प्रसन्न ।
क्षौमाम्बरपरीधाना - रेशमी वस्त्र धारण करणारी ।
क्षन्तव्याश्रितमन्तुका - आश्रितजनाञ्चे अपराध क्षमा करणारी ॥ १८१॥

[टिप्पणी - मूळप्रतीत ह्या श्लोकाची सङ्ख्या दिली नाही. अपितु ह्याच्यानन्तरच्या श्लोकातच हा श्लोक धरला आहे]
ओङ्कारवसुधाकारा - ओङ्काररूप आणि पृथ्वीरूप ।
ओङ्कारबिन्दुसंयुता - ओङ्कारान्तर्गत बिन्दुने युक्त
अर्धविन्दुधराधारत्रयत्रिपुरसुन्दरी - ओङ्कारगत अर्धबिन्दू धारण करणारी, जगन्त्रयाची आधाररूपा आणि त्रैलोक्यसुन्दरी ।
अर्थप्रदा - धर्म, अर्थ, काम आणि मोक्ष हे चारी पुरुषार्थ देणारी. धन देणारी ।
अरविन्दस्त्रक् - कमळाञ्ची माळा धारण केलेली ।
अद्रिनायककन्यका - पर्वतराज हिमालयाची पुत्री ।
अष्टोत्तरशताचिन्त्यतीर्थमालातटस्थिता - अचिन्त्य महिमाशाली एकशे आठ तीर्थसमूहाच्या तीरावर स्थित असलेली ॥ १८२॥

अनन्ततीर्थमन्त्रौघरश्मिघट्टितकुट्टिमा - अपरिमित तीर्थ, मन्त्रसमूह आणि रश्मी.न्नी रचित खचित निवासभूमियुक्त ।
अनर्घ्यरत्नखचितस्फुरन्मुकुटकुण्डला - अमोल रत्नांनी खचित चमकदार मुकुट आणि कुंडलधारी ॥ १८३॥

असुरस्तोमविध्वंसिनी - राक्षससमूहाचा नाश करणारी ।
अर्दितानन्तदुर्गतिः - असङ्ख्य दुर्गती.न्ना दूर करणारी ।
आदित्यमण्डलोद्भासिनी - सूर्यमंडळात प्रकाशित होणारी ।
आबद्धमणिमेखला - मणिमय रशना (कम्बरबन्ध)बान्धलेली ।
आताम्रपाणिः - ताम्बट हाताञ्ची ।
आलीढहालाहलाशिवङ्करी - हालाहल नावाचे विष प्यालेल्या शङ्कराचे शुभ करणारी ।
आश्रितत्राण संरम्भिणी - आश्रित जनाञ्चे रक्षण करण्याचा उपक्रम करणारी ।
आशाधिकफलप्रदा - भक्ताञ्च्या आशेपेक्षा पण अधिक फल देणारी ॥ १८५॥

आशापाशच्छेदकारिणी - आशारूपी पाशाचे कर्तन करणारी ।
आशाधिपतिसेविता - दिक्पालान्द्वारा सेवित ।
आगच्छटाचलपविः - अपराध परम्परारूपी पर्वतास नष्ट करण्यासाठी वज्ररूपा ।
आदिमध्यान्तवर्जिता - आदि, मध्य आणि अन्तापासून मुक्त ॥ १८६॥

आखेटककृतप्रीतिः - मृगयेत प्रीति ठेवणारी ।
आलिकेलिविनोदिनी - सखी न्च्या बरोबर क्रीडेने मनोविनोद करणारी ।
इष्टापूर्त भवत्प्रीतिः - यज्ञादि इष्टकर्म आणि तलाव वगैरे आपूर्त कर्माने जिला प्रसन्नता होत असते, अशी ।
इष्टपालनतत्परा - यज्ञादिकाचे आणि भक्ताञ्चे रक्षण करण्यात दक्ष ॥ १८७॥

इच्छाशक्तिः - इच्छाशक्तिरूपा
इहामुत्रप्रदा - इहलोक आणि परलोकाचे सुख देणारी
इज्यापरायणा - यज्ञान्त तत्पर लोकाञ्च्या रूपात असणारी
इन्द्रादिसुरसेव्याङ्घ्रिः - इन्द्रादि देवान्द्वारा सेवित चरणाञ्ची ।
इन्दिरा - त्रिभुवनेश्वरी लक्ष्मीरूपा ।
इन्दुकलाधरा - चन्द्रकला धारण करणारी ॥ १८८॥

ईशानादिपरब्रह्म पञ्चकाङ्कपदद्वया - ईशान वगैरे पाञ्च ब्रह्मानी अङ्कित चरणयुगलवती ।
ईक्षणोत्पादितानेकब्रह्माण्डावलिः - केवल दृष्टिपाताने अनेक ब्रह्माण्ड समूहांना उत्पन्न केलेली ।
ईश्वरी - सर्वाञ्ची स्वामिनी ॥ १८९॥

ईडिता - सर्वान्द्वारा स्तवन केले गेलेली ।
ईप्सितकल्पद्रुः - अभीष्ट प्रदान करण्यामुळे कल्पवृक्षरूपा ।
ईतिबाधाविनाशिनी - अतिवृष्टि वगैरे बाधाञ्चा नाश करणारी ।
ईश्वरोत्सङ्गविहृतिः - ईश्वराच्या मांडीवर विहार करणारी ।

ईश्वरप्राणवल्लभा - ईश्वराची प्राणापेक्षा पण अधिक प्रिय ॥ १९०॥

ईषत्स्मितानना - किञ्चित् हास्यमुखी
ईशित्वाद्यष्टसिद्धिविधायिनी - ईशित्व वगैरे आठ सिद्धी देणारी ।
ईदृक्कविधुरा - “भुवनेश्वरी अशीच आहे” अशा प्रकारच्या कथनाने रहित ।
ईकारप्रस्फुरद्बीजपञ्चका - ईकाराने प्रकाशित होत असलेल्या पाच वाग्भवादि बीजांनी युक्त ॥ १९१॥

उमा - उमा (पार्वती)रूपा ।
उपनिषदुद्यानविहरन्मत्तकोकिला - उपनिषद्रूपी बागेत विहार करणारी मत्त कोकिळा ।
उदाराकृतिः - मनोरम आकृतियुक्त ।
उद्दामदयासिन्धुः - असीमदयेचा सागर
उरुक्रमा - त्रिविक्रम अर्थात् वामन रूपाची ॥ १९२॥

उपमारहिता - अनुपम, जिला उपमा नाही अशी ।
उच्चण्डहेतिः - प्रचण्ड आयुधवती ।
उत्सववासभूः - उत्सवाची निवासभूमि ।
उच्चस्तनभरा - उच्च (उठलेल्या)स्तनभारवती ।
उत्पत्तिरहिता - उत्पत्ति-रहित ।
उक्षरथप्रिया - बैल जोतलेल्या रथाची आवड असणारी. बैलाच्या रथावर बसणारे शिव जिला आवडतात अशी ॥ १९३॥

उरीकृत मुनिस्त्रान्तस्थितिः- मुनिञ्च्या हृदयान्त निवास स्वीकार केलेली ।
ऊर्ध्वगतिप्रदा - स्वर्ग, वैकुंठ वगैर ऊर्ध्वगति देणारी. ब्रह्मज्ञान देणारी ।
ऊहापोहविधात्री - मन्त्रामधे कोणते अक्षर जोडायचे आणि कोणते अक्षर नाहीं जोडायचे अशा प्रकारचे ऊह आणि अपोहाचे विधान करणारी ।
ऊरुजितरम्भा - आपल्या मांडीने (सौन्दर्याने)केळ्याच्या खाम्बांना जिङ्कणारी, रम्भेला पराभूत करणारी ।
ऊर्जिताकृतिः - बळकट आकृतियुक्त ॥ १९४॥

ऋग्यजुःसामसम्भूतिः - ऋग्वेद, यजुर्वेद आणि सामवेदाचे उत्पत्तिस्थान ।
ऋणत्रयविमोचिका - यज्ञ, ब्रह्मचर्य आणि पुत्र देऊन भक्तजनांना देवऋण, ऋषिऋण आणि पितृऋणापासून सोडविणारी ।
ऋक्षादिभयविध्वंसिनी - नक्षत्र, राशि, ग्रह वगैरेपासून होणाऱ्या भयाचा नाश करणारी ।
ऋक्षराजनिभानना - चन्द्रमुखी ॥ १९५॥

ऋतम्भरर्त्विगीडाया - ती देवी ऋतम्भरा प्रज्ञारूपा, अध्वर्यु वगैरे ऋत्विग्गणान्द्वारा स्तवन केले जाण्यायोग्य ।
ऋज्वी - सरळ स्वभावाची ।
ऋलृकारस्वरूपिणी - ऋ लृ ह्या दोन्हीं अक्षराञ्च्या अभिमानीदेवता (मातृका)च्या रूपाची ।
एधमानदयाराशि - जिच्या दयेचा समूह वाढतच असतो अशी ।
एणीतरललोचना - हरिणीच्या डोळ्याप्रमाणे चञ्चलनेत्री ॥ १९६॥

एनसङ्घाततामिस्त्ररविः - पापसमूहरूपी अन्धकार दूर करण्यासाठी सूर्यरूप ।
एकान्तपूजिता - एकान्तवास करून पूजिली गेलेली ।
एकातपत्रसाम्राज्यदायिनी - एकच्छत्र चक्रवर्ति साम्राज्य देणारी ।
ऐरावतस्थिता - ऐरावत हत्तीवर बसणारी ॥ १९७॥

ऐकारामृतपाथोदिः - ऐकाररूपी अमृताचा समुद्र ।
ऐरम्मदसरः प्रिया - मुक्त साधकान्द्वारा प्राप्य ब्रह्मलोकान्त स्थित ऐरम्मद नावाचा तलाव जिला आवडतो अशी ।
ऐक्यतत्त्व प्रदा - जीव-ब्रह्माचे अभेदरूपी तत्व देणारी ।
ऐश्वर्यनिधिः - ऐश्वर्याचे भांडार ।
ऐन्द्रपदप्रदा - इन्द्रपद देणारी ॥ १९८॥

ओषधीशकलाधारिणी - चन्द्रकलाधारिणी ।
ओघत्रयनिषेविता - सिद्ध, दिव्य आणि मानव ह्या तीन “ओघ” अशा नावाने प्रसिद्ध तीन गुरूंनी सेवित ।
ओड्याणीपीठगा - ओड्याणी (उड्डियान)नावाच्या शक्तिपीठान्त राहणारी ।
ओङ्काररेदितौ - ओं द्वारा बोधित होणारी ।
औजोयशोवती - बल आणि यशाने पूर्ण ॥ १९९॥

औदार्यविधिः - उदारतेचे विधान करणारी ।
ओत्पन्नदायिनी - सर्व प्रकारचे उत्पन्न पदार्था देणारी ।
अम्भोजलोचना - कमळनयना ।
अम्बिका - अम्बिकारूपा ।
अम्बुदसङ्काशकचा - मेखसदृश काळ्या केसाञ्ची ।
अम्बरचरस्तुता - आकाशचारी देवान्द्वारा स्तवन केले गेलेली ॥ २००॥

अञ्जनश्यामलाक्षी - काजळासारख्या काळ्या डोळ्याञ्ची ।
अहोहारिणी - पापाञ्चा नाशकरणारी ।

अङ्कुरितस्मिता - मन्द हास्ययुक्त ।
अन्तिकप्रवहद्भीमरथी - जिच्या मन्दिराच्याजवळ भीमरथी नदी प्रवाहमान आहे अशी ।
अम्बुसिशिराङ्गणा - भीमरथीच्या जलसम्पर्कामुळे शीतल आङ्गणाची ॥ २०१॥

अङ्कापेतसुधाधामशङ्काकरमुखोज्वला - कलङ्क रहित चन्द्राची शङ्का उत्पन्न करणाऱ्या मुखाने प्रकाशमान
अङ्गीभूतमयूराररिःकारःकस्वरूपिणी - मयूरारि (मैलार)जिचे अङ्गरूप आहेत अशी जी अकारादि षोडश स्वरस्वरूपा व ककारादि व्यञ्जनरूपा आहे अशी ॥ २०२॥

कस्वरूपिणी - ककारादिव्यञ्जनरूपा ।
कमला - लक्ष्मीरूपा ।
कल्मषच्छेत्री - पापांना कापणारी ।
कनकाचलवासिनी - सुमेरुपर्वतावर निवास करणारी ।
कलिदोषहरा - कलियुगाचे दोष असत्यादि हरणारी
कल्पा - सर्वकार्यसमर्थ ।
कलिताखिलविष्टपा - सर्वभुवनाञ्ची रचना करणारी. सर्व भुवनांना व्याप्त केलेली ॥ २०३॥

कटाक्षतिर्यक्करूणा - जी तिर्यक् कटाक्षमात्रानेच दयेची वर्षा करते, अशी ।
कल्पान्तायुतसाक्षिणी - दहा हजारापेक्षा पण अधिक कल्पान्तांना प्रत्यक्ष पाहणारी ।
कर्पूररेणुशिशिरा - कापराच्या चूऱ्या प्रमाणे थंड ।
कविवाक् - कविवाणी ।
कमलालया - कमलनिवासिनी ॥ २०४॥

कल्याणी - मङ्गलरूपा, कल्याणरूपा, शुभवाणी बोलणारी ।
कमनीयाङ्गी - रमणीय अङ्गाची ।
कदम्बवनवासिनी - कदम्बवृक्षाच्या वनान्त निवास करणारी
कटाक्षकिङ्करीभूतकमळाकोटिसेविता - कटाक्ष सङ्केताने दासी झालेल्या (अधीन झालेल्या)कोटि-कोटि लक्ष्मी - द्वारा सेवित ॥ २०५॥

कामप्रदा - अभीष्ट कामनेला देणारी ।
कामकला - कामेश्वर आणि कामेश्वरीची कला अर्थात् पार्वती ।
कामरूपनिवासिनी - कामरूप नावाच्या स्थानान्त निवास करणारी
काकिनीतीररसिका - काकिनी नदीच्या तीराची आवड असणारी
कामितार्थफलप्रदा - अभीष्ट मनोरथ फल देणारी ॥ २०६॥

कात्यायनी - ओडयाण पीठान्त राहणारी कात्यायनी ह्या नावाने प्रसिद्ध

कालहन्ती - मृत्युचा नाश करणारी ।
काली - कालीरूपा ।
काव्यस्तुतिप्रिया - कविता आणि स्तुति अथवा कवितामयस्तुतिची आवड असणारी. शुक्राचार्यकृत स्तुतिची आवड असणारी ।
कामेश्वरी - कामेश्वररूप शिवाची शक्ति
कादिविद्या - ककारादि विशिष्ट मन्त्राच्या रूपान्त असणारी ।
काव्यालापविनादिनी - महाकविकृत प्रबन्ध आणि भक्त- कृत काव्यचर्चेने मनोविनोदन करणारी ॥ २०७॥

किलकिञ्चितसौभाग्यकिञ्जल्कितमनोभवा - विशेष प्रकारच्या शृङ्गारचेष्टेच्या सौभाग्याने प्रकाशित होत असलेल्या मनोभवाची ।
किरीटरत्ननिर्यत्नतिर्यत्कान्तिपरम्परा - मुकुटान्त असलेल्या रत्नान्तून निधत असलेल्या प्रकाशसमूहाने युक्त ॥ २०८॥

किरत्सुधा - चारीकडे अमृत प्रवाहित करणारी ।
किसलयाधरा - नवीन पानाप्रमाणे कोमल अधरवती ।
किमीरितालया - रङ्गबेरगी निवास स्थानाची ।
कीनाशभयहृत् - काळाचे अथवा तुच्छ व्यक्तिचे भय हरणारी ।
कीर्तिवारिधिः - कीर्तिचा समुद्र ।
कीलिताहिता - शत्रूंना खिळून ठेवणारी ॥ २०९॥

कीटादिब्रह्मपर्यन्तजननी - किड्यापासून ते ब्रह्मदेवापर्यन्त सर्व प्राण्याञ्ची जननी ।
कुलपालिका - गुण, शील, जीविका वगैरे देऊन वंशाञ्ची रक्षा करणारी. कुलाङ्गना ।
कुरङ्गनयना - मृगनयना ।
कुक्षिक्षिप्तब्रह्माणडसन्ततिः - प्रलयाच्यावेळी आपल्या कुशीत अनेक ब्रह्मांडांना ठेवणारी ॥ २१०॥

कुरविन्दमणिश्रेणीदीप्तिजित्वदेहभा - पद्मरागमणिसमूहाच्याकान्तिने देहकान्तिला जिङ्कलेली ।
कूटत्रया - वाग्बीज, कामबीज आणि शक्तिबीजरूपी तीन कूटाञ्च्या रूपान्त असणारी ।
कूर्मपृष्ठाजिष्णुप्रपदशालिनी - कूर्मरूपरिष्णु जिची पाठ आहे आणि जिष्णु जिचे पादाग्र आहे, अशी ॥ २११॥

कूलङ्कषकुचाभोगाः - सीमेचे उल्लङ्घन करणाऱ्या स्तनविस्तारयुक्त ।
कृपारसमहानदी - कृपारूपरसाची महानदी ।

कृष्णा भीमरथीसङ्गवनारामविहारिणी - कृष्णा आणि भीम रथीच्या सङ्गमाजवळ असलेल्या वनान्त आणि बागेमधे विहार करणारी ॥ २१२॥

कृतत्रेतादिनिर्मात्री - सत्य, त्रेता वगैरे युगांना निर्माण करणारी ।
कुप्तानेकमहोत्सवा - अनेक मोठ्या उत्सवाची रचना केलेली ।
केतकीगर्भगौराङ्गी - केतकीच्या आतल्या भागा प्रमाणे गोऱ्या अङ्गाची ।
केलीहल्लीसकप्रिया - हल्लीसक वगैरे क्रीडा जिला आवडते, अशी ॥ २१३॥

केतनीकृतजिष्णुरः स्थली - विष्णुच्या हृदयास आपले निवास स्थान बनविलेली ।
केकाविनोदिनी - मोरपक्ष्याच्या वाणीने मनोविनोद करणारी ।
कैरविण्यब्जिनीकोशविकासी क्षणकुण्डला - रात्रि विकासी आणि दिनविकासी कमळाच्या लतेच्या आतल्या भागास विकसित करणारे अर्थात् चन्द्र-सूर्य जिचे नेत्र आणि कुंडल आहेत अशी ॥ २१४॥

केलासशैलनिलया - कैलासपर्वत जिचे निवास स्थान आहे अशी
कोटिसूर्यनिभाकृतिः - अनेक कोटि सूर्याप्रमाणे तेजोमय आकृति असणारी ।
कोमलावयवा - कोमल अवयवाची ।
कौलप्रिया - कौलशास्त्राची आवड ठेवणारी ।
कौस्तुभभूषिता - कौस्तुभमण्याने विभूषित ॥ २१५॥

कौसुम्भवसना - केसरी रङ्गाचे वस्त्र धारण करणारी ।
कम्बुकण्ठी - शङ्खासारख्या कंठाची ।
कङ्कणमण्डिता - कङ्कणाने विभूषित ।
खलदूरा - दुष्टजनां साठी दूर असणारी अर्थात् दुष्टान्द्वारा अप्राप्य ।
खातपापा - पापांना खणून नष्ट करणारी ।
किलीकृतनमद्भया - नमस्कार करणाऱ्या लोकाञ्चे भय नष्ट करणारी ॥ २१६॥

खुरळीकृतविश्रामा - शूराञ्च्या खुरली नावाच्या युद्धाभ्यासाने विश्राम करणारी ।
खेटपीडानिवारिणी - खेट नावाच्या गावाची पीडा दूर करणारी ।
खण्डिताखिलपाखण्डा - सर्व प्रकारच्या पाखंडाचा नाश करणारी ।
खञ्जरीटायते क्षणा - खञ्जन नावाच्या पक्ष्याप्रमाणे सुन्दर नेत्राची ॥ २१७॥

गणेशजननी - गणेशीची आई ।
गर्भवासच्छेत्री - गर्भवास दुःखाचा नाश करणारी. मोक्ष प्रदायिनी
गदाग्रजा - श्रीकृष्णाची मोठी बहीण अर्थात् विन्ध्यावासिनी देवी ।
गानप्रिया - गाण्याची आवड असणारी

गिरिसुता - हिमालयपुत्री ।
गीर्वाणगणसन्नुता - देवगणान्द्वारा खूप स्तवन केले गेलेली ॥ २१८॥

गुरुद्वीपवसद्दत्तात्रेयाराधितपादुका - गुरुद्वीपान्त निवास करणाऱ्या दत्तात्रेयाद्वारा सेवित पादुकाञ्ची
गुप्तपूजा - गुप्त अशी पूजा
गूढगुल्फागृहाश्रमनिषेविता - गुप्त गुडघ्याञ्ची गृहलक्ष्मी रूपात गृहस्थाश्रमी जनान्द्वारा सेवित अथवा घरान्त आणि ऋषिकुटीत
भक्तजनान्द्वारा सेवित ॥ २१९॥

गेयचक्रादिरधगा - स्तुतियोग्या श्रीचक्रादिरूप रथात बसणारी ।
गैरिकाद्रिनिभाळया - गेरूच्या पर्वतासारख्या निवासस्थानाते युक्त ।
गोविन्दवन्दिता - गोविन्दाद्वारा नमस्कृत
गौरीगङ्गा - ती देवी गोऱ्या रङ्गाची, पार्वतीरूपा आणि गङ्गारूपा आहे ।
घनपयोधरा - (दुग्धामृतामुळे)घट्ट स्तनाञ्ची ॥ २२०॥

धानपुर्निवसद्दत्तात्रेयोपासितविग्रहा - घान नावाच्या नगरान्त निवास करणाऱ्या दत्तात्रेयाद्वारा उपासित स्वरूपाची ।
गुमहघुमितादिग्भागा - दिग्भागांना घमघमित (सुगन्धित)केलेली ।
घूकीकृतपशुव्रजा - अविद्येच्या आवरणाने ब्रह्मदेवापासून घेऊन सर्वजीवांना घुबडासारखे दिवसा देखील आन्धळे बनविलेली ॥ २२१॥

घोरसन्तापशमनी - प्रचंड सन्तापाचे शमन करणारी ।
घोटकारोहणोत्सुका - घोड्यावर आरोहण करण्यास उत्सुक असणारी ।
घण्टिकानादिकाञ्चीका - लहान घुङ्घरूञ्च्या शब्दाची कमर साखळी (रशना)धारण केलेली ।
डंडांडिड्यादिरूपिणी - डंडांङिन्डी इत्यादि अक्षराभिमानी देवतेच्या रूपाची ॥ २२२॥

चरणाब्जलसत्यञ्चायतनब्रह्मषद्पदा - चरणरूपी कमळान्त शोभित होत असलेल्या पाञ्च छिद्रांमधे विराजमान सद्योजातादि पञ्चब्रह्मरूप भ्रमरांनीयुक्त ।
चराचरजगन्नाथा - चर आणि अचररूप सम्पूर्ण जगाची मालकीण ।
चक्रराजनिकेतना - श्रीचक्ररूपाचे निवासस्थान ॥ २२३॥

चटुला - भक्ताञ्ची कामना पूर्ण करण्यान्त दक्ष ।
चपलापाङ्गा - चञ्चल नेत्र प्रान्तवती ।
चतुराननजन्मभूः - ब्रह्म देवाची जन्मभूमि ।
चलन्मीनाभनयना - चञ्चल मासोळी सारख्या डोळ्याञ्ची. (मीनाक्षी)।

चार्वङ्गी - रम्य शरीरकान्तिची ।
चातुरीनिधिः - चातुर्याचे भांडार ॥ २२४॥

चामरच्छत्रविलसत्पाणिशच्यादिसेविता - चौरी आणि छत्राने शोभित हाताञ्च्या इन्द्राणि वगैरे देवीद्वारा सेवित
चिन्मयी - ज्ञान स्वरूपा
चित्रचारित्रचिन्तविश्रान्तिदायिनी - आश्चर्यजनक चरित्राच्या सिद्धजनाञ्च्या चित्तास परम विश्रान्ति देणारी ॥ २२५॥

चन्द्रलापरमेश्वर्याःस्तोत्रम्पञ्चस्तवात्मकम् ॥ २३०॥

चिल्ळीयुगपराभूतकन्दर्पधृतकार्मुका - दोन्ही भुवयाद्वारा कामदेव धृतदोन धनुष्यांना पराजित करणारी ।
चीर्णव्रतेडिता - व्रत केलेल्या जनान्द्वारा स्तवन केली गेलेली ।
चीराजिनधृग्योगिवन्दिता - चीर आणि अजिन धारण करणाऱ्या योगीजनान्द्वारा नमस्कृत ॥ २२६ ॥

चुल्ळावटीटखञ्जादिदोषघ्नचरणोदका - जिचे चरणोदक काण्या, आन्धळया, नकटया, लुळया लङ्गडया इत्यादि लोकाञ्चे दोष निवारण करणारे आहे अशी ।
चूडाघटितचन्द्रार्धकान्तिद्विगुणितस्मिता - केशपाशान्त धारण केलेल्या अर्ध चन्द्राच्या कान्तिने दुप्पट केलेल्या मन्द स्मिताची ॥ २२७॥

चूताब्जमल्लिकाशोकनीलोत्पलशिलीमुखा -आम्बा, कमळ, मल्लिका, अशोक आणि नीलकमळरूपी बाणांनी युक्त. (हे मदनाचे पाच बाण आहेत)।
चेटीभूतसुरस्त्रैणा - देवस्त्रियां चा समूह जिची दासी झाली आहे, अशी ।
चेतोभाव्यैकविग्रहा - एकमात्र जिचे स्वरूप हृदयान्त भावना करण्यायोग्य आहे, अशी ॥ २२८॥

चैतन्यकुसुमप्रीता - ज्ञानरूप फुलाने प्रसन्न होणारी ।
चौलोद्भासिकुचस्थली - चोळीने चमकदार स्तनभागाची ।
चौर्यदोषप्रशमनी - चोरी करण्याची प्रवृत्तिरूप दोषाला नष्ट करणारी ।
चन्द्रलापरमेश्वरी - चन्द्रला परमेश्वरी रूपा ॥ २२९॥

श्रीमल्लारिमार्तण्डभैरव म्हणाले -
अशा प्रकारे हे चन्द्रला परमेश्वरीचे अष्टोत्तर सहस्र नामस्तोत्र वेदसंमत आहे. हे सहस्रनामस्तोत्र पाच स्तोत्राञ्च्या रूपात आहे [ते असे कि “चन्द्रला” ह्या नावा पासून घेऊन “दण्डिताशेष पातका” पावेतो तीनशे नावाञ्चे पहिले स्तोत्र + (पापहारक)“धर्मप्रदा” पासून घेऊन “मैरेयमदमन्थरा “पावेतो दोनशे नावाञ्चे दुसरे स्तोत्र + (धर्मप्रद)“मोक्षप्रदा” पासून घेऊन “क्षन्तव्याश्रितमन्तुका”

पावेतो तीनशे नावाचे तिसरे स्तोत्र + (मोक्षप्रद)“अर्थप्रदा” पासून घेऊन कटाक्ष किङ्करी भूत कमला कोटि सेविता पावेतो एकशे आठ नावाचे चौथे स्तोत्र + (अर्थप्रद)आणि “कामप्रदा” पासून घेऊन “चन्द्रला परमेश्वरी” पावेतो शम्भर नावाचे पाचवे स्तोत्र (कामप्रद)आहे ॥ २३०॥

हे स्तोत्र सर्व पापाञ्चा नाश करणारे, सर्व धर्मकर्मांचे फळ देणारे, मोक्षार्थी जनान्द्वारा सेवनीय आणि सांसारिक सुखाची इच्छा करणाऱ्या जनान्द्वारा पण सेवनीय आहे ॥ २३१॥

हे स्तोत्र विभिन्न इच्छा करणाऱ्या लोकाञ्ची ती ती इच्छा पूर्ण करणारे आहे. हे स्तोत्र सर्वविध इच्छा करणाऱ्याची सर्व इच्छा पूर्ण करणारे आहे. सूर्यमण्डळान्त स्थित देवी चन्द्रला परमेश्वरीचे ध्यान करून ॥ २३२॥

भक्तियोगाने युक्त होऊन तिची चन्दन, पुष्प वगैरेनी करून देवीच महेश्वरसम्बन्धी सच्चिदानन्दमय परमश्रेष्ठस्वरूप स्मरण करीत - ॥ २३३॥

एकाग्रहृदय होऊन जो द्विज (ब्राह्मण)मृत्युपर्यन्त दररोज ह्याचा जय किंवा पाठ करितो, त्याला अन्तसमयी देवीची आठवण येते आणि तो परब्रह्मरूपता प्राप्त करितो ॥ २३४॥

अथवा तो द्विज पुन्हां ब्राह्मणाञ्च्या पवित्र कुळान्त जन्म घेतो आणि पूर्वजन्मातील संस्काराच्या प्रभावाने ब्रह्मज्ञान प्राप्त करून ॥ २३५॥

दिव्य ब्रह्मसाक्षात्कार रूप परमयोग प्राप्त करून, शान्त आणि सर्व व्यापक ब्रह्माभिन्न इनवान्?? होऊन प्राप्त देह स्थितिला कारणीभूत प्रारब्धाचा क्षय झाल्यावर देहान्ती शिवसायुज्य प्राप्त करितो ॥ २३६॥

जो मनुष्य ह्या प्रत्येक नावाने विधिपूर्वक हवन करितो, मनुष्य पूतना वगैरे बालग्रहाञ्च्या दोषापासून आणि ग्रह दोषापासून मुक्ती पावतो ॥ २३७॥

जो मनुष्य तुळशीच्या मञ्जरीने, बेलाच्या पानाने अथवा चम्पा, अशोक, पुन्नाग, केतकी किंवा मालती वगैरे च्या फुलाने ॥ २३८॥

अर्थात् एक-एक फूल अर्पण करत एक हजार आठ नावांनी परमेश्वरीची पूजा करितो, तो मनुष्य आपल्या सर्व दुर्लभहि मनोरथांना प्राप्त करितो, ह्यात काहीच संशय नाहीं आहे ॥ २३९॥

जर मनुष्य महापापांनी युक्त असेल, तर त्याने पापनाशक प्रारम्भिक तीनशे नावाञ्चा पाठ करावा. जर मनुष्य धर्म, अर्थ, काम आणि मोक्ष ह्या पुरुषार्थाञ्ची इच्छा ठेवीत असले, तर त्याने पूर्वोक्त रीति ने त्या-त्या नावाञ्चा पाठ करावा ॥ २४०॥

जो मनुष्य एक वर्षपावेतो सीमित आहार करून, ब्रह्मचर्य धारण करून आणि जितेन्द्रिय होऊन ह्या नावाञ्चा पाठ करील, त्याच्या पूर्वोक्त पाचही इच्छा अर्थात् पापक्षय, धर्मप्राप्ति, अर्थप्राप्ति, कामप्राप्ति आणि मोक्षप्राप्ति पूर्णहोतात ह्या विषयी शङ्का घेण्याची आवश्यकता नाही ॥ २४१ ॥

जो मनुष्य कामनारहित होऊन ह्या श्रेण्ठ सहस्त्रनामाचा पाठ करतो, तो पण चन्द्रलाम्बेच्या कृपेने सर्व अभीष्ट प्राप्त करितो ॥ २४२ ॥

जो मनुष्य आपल्या शत्रूञ्ची धर्म, अर्थ, काम ह्या पुरुषार्थाञ्ची हानि इच्छितो, तो ते ते फल देणाऱ्या नावाञ्चा विपरीत क्रमाने पाठ करो ॥ २४३ ॥

त्या नामपाठाच्या बरोबर साधक मनुष्याने “हुम्फड्वाहा” असे म्हणावे, म्हणजे शत्रु धर्मादिपासून वियुक्त होतो. पुन्हां जर साधक मनुष्य शत्रुचे समाधान इच्छीत असेल तर त्याने ॥ २४४ ॥

अगोदर ओम आणि शेवटी नमः लावून नावाञ्चा पाठ करावा, म्हणजे तो साधक आपले अभीष्ट प्राप्त करील. जो मनुष्य भक्तिने हे सहस्त्रनाम स्तोत्र एकदा सुद्धा ऐकतो किंवा वाचतो ॥ २४५ ॥

तो मनुष्य सर्व दुःखापासून सुटकारा प्राप्त करून मोठी सम्पत्ती प्राप्त करितो. हे ब्रह्मन् ! तू पण देवीच्या प्रसन्नतेसाठी ह्या सहस्त्रनाम स्तोत्राचा सदा पाठ करीत जा ॥ २४६ ॥

जो मनुष्य दुष्ट सेतु राजाचा वध करण्यासाठी भ्रमरप्रकटीकरण रूप देवीच्या मनोहर आणि दिव्य चरित्रामुळे आश्चर्यकारक आणि मनोहर सेतुस्कन्धास भक्तिने ऐकतो तो शत्रुनाशपूर्वक सर्व समृद्धि प्राप्त करतो ॥ २४७ ॥

॥ श्रीस्कान्देमहापुराणान्तर्गत शक्तिरहस्यान्तर्गत सह्याद्रिखण्डात् नदीवैभवकाण्डवर्ती श्रीसन्नती क्षेत्रमहात्म्यातील सेतुस्कन्धापासून
सहस्त्रनामकथन नावाचा बाविसावा अध्याय सम्पूर्ण झाला ।

The stotra is not readily found in the standard skandapurANa print.

Proofread by Manish Gavkar

Shri Chandrala Sahasranama Stotram with Marathi Meaning

pdf was typeset on May 10, 2024

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*